YAZAR: HÜSEYİN DÖNGÜL

KENDİNDEN KAÇANLAR KULÜBÜ

"BURADA KAÇAMAZSIN."

Yeni Nesil İçsel Metin

Kitap Açıklaması

Bu kitapta, her gün içinde yaşadığın ama adını koymamayı tercih ettiğin o sahte dünyayı göreceksin.
Gülüşlerin neden bu kadar kolay dağıldığını, samimiyetin neden bu kadar hızlı taklit edildiğini fark edeceksin.

Çünkü fark edeceksin ki çoğu insan gerçek değil… sadece iyi oynuyor.

Biraz aşk var burada.
Ama o bildiğin, kendini kandırdığın türden.
Sevilmekten çok, yalnız kalmamaya razı olduğun anların hikâyesi.

Biraz iş var.
Ama kariyer masalları değil.
Her sabah aynı yere gidip, her gün biraz daha kendinden verdiğin o düzen.

Ve biraz da yaşam amacı…
ya da dürüst olalım: çoğu zaman sadece onun eksikliği.

Bu satırlar sakin bir masada yazılmadı.
Hızla geçen bir trenin içinde, demirin sert kokusu ve içe çöken bir sıkışmışlıkla yazıldı.
Kaçıyormuş gibi ilerlerken aslında hiçbir yere varamama hissiyle.

Okurken başkalarını düşünmeyeceksin.
Çünkü istemesen de kendini göreceksin.
Ertelediğin kararları, sustuğun anları, görmezden geldiklerini.

Ve belki ilk kez şunu fark edeceksin:
Yorgun olan bedenin değil.
Sürekli idare etmeye çalışan zihnin.

İnsan bazen yaşamaz.
Sadece günü geçirir.
Ve bunu fark ettiği an, artık eski rahatlığına geri dönemez.

Manevi çöküş gürültüyle gelmez.
Sessizce başlar.
Bir sabah uyanırsın ve hiçbir şeyin seni gerçekten heyecanlandırmadığını fark edersin.

İşte o nokta tehlikelidir.

Bu yüzden trenini yavaşlatma.
Durmasına izin verme.

Çünkü durduğun an anlayacaksın:
Aslında yorulan hayatın değil…
Uzun zamandır kaçtığın kendinsin.

Ve o an kendine şu soruyu soracaksın:
Hayat gerçekten bir mücadele mi,
yoksa sen çoktan vazgeçtiğin halde devam ediyormuş gibi yapmanın bahanesi mi…
yoksa gerçeği kabullenemeyişin mi?

Kendinden Kaçanlar Klübü

Burada Kaçamazsın

Bu kitap, hayatın içinde **sıradan gibi görünen ama aslında içi boşaltılmış iletişimlerin** arasından geçerken fark etmediğin detayları görünür kılmak için yazıldı. Karşılıklı konuşmaların **ne kadarının gerçekten sana ait olduğunu**, ne kadarının sadece öğrenilmiş bir tekrar olduğunu sorgulatacak.

İçinde yer yer **yakınlık sandığın bağların yüzeyselliği**, yaptığın işin seni ne kadar temsil ettiği ve **yönünü kaybettiğini fark ettiğin anlar** var. Tüm bu parçalar, hareket hâlindeyken bile **sıkışmış hissetmenin o tanıdık ağırlığıyla** ortaya çıktı.

Bu metin bir hikâye anlatmaz; **doğrudan ortasına bırakır.**

Bu kitapta ilişkilerin ne kadarının gerçek, ne kadarının alışkanlık olduğunu; arkadaşlık dediğin şeyin nerede sınandığını ve **özgüven diye sunulanın çoğu zaman sadece iyi taşınmış bir maske** olduğunu göreceksin.

Güçlü görünenlerin içinin ne kadar kolay boşalabildiğini, tekrar eden günlerin insanı nasıl yavaşça törpülediğini, iletişim sandığın şeyin aslında ne kadar yüzeyde kaldığını fark edeceksin.

Yalnızlık, inanç, inkâr, değişim, vazgeçmek ya da devam ediyormuş gibi yapmak…
Hepsi burada, süslenmeden.

İş hayatında üstüne giydiğin kimlikten, **kalabalıklar içinde kaybolmana**; ne için uğraştığını bile unuttuğun anlardan, **kolay ulaşmanın değeri nasıl düşürdüğüne kadar**.

Bu metinler bir konuyu anlatmak için değil; **bakış açının nereye kadar sana ait olduğunu sorgulatmak için var.**

Ben Kimim? Aynı Zamanda Bu Sen Olabilir Misin?

Aslında garip bir şekilde şanslıyım, ama bir o kadar da **kibir ve egonun içinde kendini tüketmeye yaklaşmış** biriyim ve bu savaş hâlâ bitmiş değil. Mesleğim bilişim olabilir ama mesele bu değil; çünkü burada anlatılan kişi sadece ben değilim, **kaçmak istesen de bir yerinde sensin**.

Belki sen de bu savaşı verdin ya da hâlâ veriyorsun. Özel sektörde de, ilişkilerde de aynı şeyi gördüm: **çıkar, rol ve yapaylık**. İnsanların çoğu yaklaşmaz, **işine yaradığı kadar yaklaşır**; dinlemez, **sadece sırasını bekler**. Ben ise kalabalığın içinde değil, **bilinçli bir şekilde dışarısında kaldım**; ne tamamen ait oldum ne de kopabildim.

Özgürlüğüne düşkün olanlar bu düzende yaşayamaz; sadece katlanır. Bazen tersini yaptım, ama farklı görünmek için değil, **kendimi kaybetmemek için**. Daha çok dinledim, daha çok analiz ettim ve şunu net gördüm: **insanların büyük kısmı aptallaştırılmış bir sistemin içinde, bunu fark etmeden yaşıyor**.

Kalabalıktan uzaklaştığımda gelen şey huzur değildi; **en azından kendime katlanabildiğim bir sessizlikti**. Çoğu zaman azınlığın yanında durdum, çünkü **çoğunluğun neye dönüştüğünü görmek zor değildi**. İnsanların büyük kısmı irdelemez, **sadece adapte olur ve bunu hayat sanır**. Sakın hemen üstüne alınma; ama eğer bu cümleler rahatsız ediyorsa, **sebebi sandığından daha yakın**. Bu kitapta bazen nefret kusacağım, bazen de **adalet ve samimiyet diye bağıracağım**; çünkü bazı şeyler yumuşak anlatılınca anlaşılmaz.

Aşk, ilişkiler, iş hayatı, günlük düzen ve varoluş… Hepsi aynı döngü, sadece isimleri farklı. Fark şu: **kimisi bu düzenin içinde erir, kimisi fark ettiği an onunla kavga etmeye başlar.**

Sakın Yavaşlama!

Hareket etmek bir tercih değil, varoluşun kendisi; bunu romantikleştirmeye gerek yok. Sen durduğunu sandığın anlarda bile bedenin çalışıyor, kalbin atıyor, hücrelerin savaşıyor; çünkü sistem biliyor ki **duran şey çürür**.

Ama mesele beden değil, asıl mesele ruhun. Sen yavaşladığında önce enerjin düşmez; **önce anlamın boşalır**, sonra her şey sıradanlaşır, sonra da hiçbir şey seni gerçekten heyecanlandırmaz.

İşte o nokta ölümün başlangıcıdır. Dünya dönüyor, gezegenler savruluyor, evren genişliyor; hiçbir şey "biraz durayım" demiyor. Sadece insan kendine bu lüksü tanıyor ve sonra neden içten içe çöktüğünü anlamıyor. **Yerinde durursan ölürsün. Bu bir metafor değil.** Kanın akmayı bıraksa ölürsün, zihnin üretmeyi bıraksa çürürsün, ruhun yönünü kaybederse sadece yaşıyormuş gibi yaparsın. Ve en tehlikelisi bu: yaşayan bir cesede dönüşmek.

Enerjisi tükenen her şey daha güçlü olana doğru çekilir; sen de ya yükselen bir şeye tutunursun ya da yavaş yavaş sönersin. Ortası yok. Kendini kandırma. "Biraz durayım, toparlanayım" dediğin yerde aslında **geriye düşüyorsun**. Çünkü evren sabit kalanları beklemez; **siler**

Sen bir enerjisin, evet bir yerden geldin ve bir yere gideceksin belki de ; Ama o yolculuğa neyle gideceğin sana kalmış: **sönmüş bir ağırlıkla mı, yoksa hâlâ yanan bir şeyle mi?**

Kendini nehir gibi düşün; durduğun an bataklığa dönüyorsun. Akmaya devam ettiğin sürece hayattasın, durduğun an sadece zaman geçiriyorsun. Ve zaman geçirmek, fark ettiğinden çok daha **sessiz bir ölümdür.**

Bu yüzden metaforundaki trenini yavaşlatma. Yavaşladığın an hissettiğin şey **rahatlama değil**; içten içe çöktüğünü inkâr edemediğin o ağır sessizliktir. Ve o noktaya geldiğinde, fiziksel yorgunluk sana hafif gelecek. Asıl yük, **kendi hayatından kopmuş olmanın ağırlığıdır.**

Sence hayat, dinamizmi ayakta tutma çabası mı / kaybettiğini fark etmemek mi ?

Demirin Yolu

Şimdi, bu hareket hâlinde olmayı benim hikâyeme bağlama vakti. Enteresan bir şekilde, ileride anlatacağım bir nedenden ötürü üç yıldır günde beş yüz kilometreye yakın mesafe kat ettiğim bir ulaşım aracı kullanıyorum. Ay hesabı yaparsam on bin kilometre; yıl hesabına gerek yok. Gittiğim güzergâh hep aynı olsa da **yolda olmak beni daha özgür, daha üretken ve yazmaya karşı olan merakımı daha da şaha kaldıran** bir hâle getirdi. "Güzergâh hep aynı olsa da" dedim ya; mesele zaten **hareket hâli**.

Ve bu yolculuk içerisindeyken deneyimlediğim en gerçekçi şey şudur: **Sürekli uzun bir yolda olmak, sende bir mekâna, bir şehre ait olmadığın hissini uyandırıyor.** Bir yere ait olmamak seni daha özgür hissettiriyor. **Her mekân geçici; sanki sürekli bir keşfin içindesin.** Yollarda olmak, keşfedeceğim şeylerin hiç tükenmemesi ile eşdeğer. Bu yüzden iş haricinde de sürekli plansız yolculuklar yapmayı seven bir adam oldum.

Öncesinde işinden evine yürüme mesafesinde giden ve üretim anlamında adeta robotlaşmış bir beyindim, diyebilirim. Tutkularım, heyecanım, umudum yok muydu? Elbette vardı. Ama **hareket hâlinde olmak**, ilginç bir şekilde önüme ket vuran sınırlarımı ortadan kaldırdı. Çok basitti. Aslında bir hızlı trendi. Demir aynı, yol aynı. Ama **gidiyordun işte. Sürekli gidiyordun.** Sanki her gün farklı bir yere gidiyormuşçasına heyecan dolu.

Her gün aynı yöne gidip tekrar geri dönmeye çabalamam dışarıdan bakıldığında zor görünse de bu benim rutinimdi. Bir iş gününe başlamak için belki uzun bir yoldu, ama bu durum **daha geniş düşünmeye, daha yaratıcı olmaya ve hayal gücüne dönüşüyordu**. O aradaki boşluk, o coğrafya ve zaman beni düşünmeye ve sorgulamaya itti. Her sabah 5.30'da kalktığınızda gördüğünüz tüm rüyaları en ince detayına kadar hatırlamanız bazen dezavantaj olabiliyor.

İş yerindeki arkadaşlarım ve ailem, bir düşünceyi yazarak anlatmamın konuşmamdan çok daha etkili olduğunu söyler. Yazmaya olan bu ihtiyacım beni yıllar öncesinden bulmuştu. Bana imkânsız gibi geliyordu. **İmkânsıza bakıyordum**, ama "mümkün" kelimesini yıllar boyu kendime telkin ederek yazmaya başladım. Ve bir dönem bazı deneme yazılarımı okuttuğum arkadaşlarım da dedi ki: "Meydan dolu, ama sen yine de bir şansını dene." %0,1 okuma oranı olan bir ülkede ben yine de şansımı denemek istedim.

Yazılarım bazılarınızca tamamen saçma gelecek ve sadece ilk satırları okuyup bırakacağınıza eminim. Bazıları da eminim biraz hayal gücü ile birleştirerek beğenecek ve kendinden bir şeyler bulacak. Belki bu yazıların sonunda günlük hayatınızda karşılaştığınız benzer ayrıntılar ile kıyaslama yapabileceksiniz. Yazılarımı genel başlıklar altında konularına ayırdım. **Umarım bana sonuna kadar katlanırsınız.** Belki kenarda köşede ajandana, küçük not kâğıtlarına yazdığın o değerli cümleleri bir kitaba dönüştürmek için sana bir ilham veririm.

Hayal Kırıklığı

Sevilmediğini bilerek yaşamak karanlık gibi…
Siyahtan başka bir şey göstermiyor.
Anlamsız geliyor yollar…
Anlamsız geliyor bu yorgunluk…

"Güzel mi? Gerçek mi? Güzel olan parıl parıl parlıyor, ama ışığı çabuk sönüyor işte. **Yakıtı az.** Gerçek olana yelken açmayı ne çok istemiştim hâlbuki."

"Ben de ağladım. Duygularımı nefret, sinir ve intikam yönetmiyor. Üzüldüğüm için değil; **hep güçlü kalabilmenin yorgunluğuna katlanabilmek için ağladım."**

"Birisinin hayatına gir. Kendini ve onu değerli hissettir. Sonra da hiç olmamış gibi…"

Trenin camından her dışarı baktığımda aştığım coğrafyayı incelerdim. Belli bir zaman sonra ise iki yüz elli kilometre süren gidiş yolumu âdeta ezberlemiştim. Her dağı, her engebeyi… Ve kış günü camda oluşan buğu Ankara'ya vardığımda hâlen camda duruyorsa "o beni seviyor" fikriyle kendimi avutuyordum. Ama her defasında trenden inerken kafamı kaldırıp cama tekrar bakma cesareti gösteremiyordum. **Korkuyordum.** O bıçağın sırtıma saplanmasına asla izin vermek istemiyordum. Boşluğa düşmüştüm. Dünyada bir noktada, sonsuz uzay boşluğu ile karanlık bir yer arasında asılı kalmıştım âdeta. **Kalbimdeki boşluğun büyüklüğünün tarifi yoktu.** En büyük boşluk içimdeydi. Bir uzay gemisinden dışarı fırlatılsanız ve dünyaya ters yönde karanlığın siyahlığına doğru sürüklenseniz… Siyahlığın sonunun nerede biteceğini bilmeden…

Sevilmemek Bir Deneyimdir. Onu Fırsata Çevir

Günler geçtikçe sevgisizliğin bataklığını iliklerime kadar hissediyordum. Ve bununla yaşamayı öğrenmeye, hayatımı kazanmaya devam etmeye çalışıyordum. Çalıştığım kurumda ilk yıllarda işim gerçekten çok zordu. Hislerimi işime yansıtmamayı başarmak için adeta bir cambaz olmuştum. Bu dönemlerde sinirliydim. Ani bir şekilde kızıyor, çabucak sakinleşiyordum. Eskişehir'de bir dönem arkadaşlarımın bile tepkilerime akıl sır erdiremedikleri dönemler yaşıyordum. Kendilerine zor bir süreçten geçtiğimi sürekli hatırlatıp gönüllerini almaya çalışıyordum. Ama bu dönem içerisinde **kaybettiğim arkadaşlıklarım da oldu.** Gitmek için bahanesi olana bir şey diyemezdim.

İnsanların garip davrandığı anların arkasında ne olduğunu bilmeden, kendi hayatına göre hüküm verme.

“Sonsuz Sandığın Şeyler En Hızlı Bitenlerdir”

Sanki bir hayalde idim. Her ilişkime sonsuza dek sürecek algısı ile başladım. **Bunu ne olur siz yapmayın.** Ölüp gideceğiz ve sonsuzluk denen yerde eşinden ya da en sevdiğinden geriye hiçbir şey kalmayacak. Hayalden gerçeğe geçişim biraz sancılı oldu. **Yaşadığın, sevdiğin bu dünyada, bu zaman dilimi içerisinde sev ve bu dünyada değer gör.** Bu fikir ağır basmaya başladıkça içine girdiğim melankolik hâlin ve çektiğim sancıların ne kadar yersiz olduğunu kavradım. Ve **sevilmeme fikrine karşı dik durup bunu bir tecrübe olarak rafa kaldırmaya çalıştım.**

Tüm ilişkilerimde klasik **yengeç burcunun** getirdiği o meşhur saflıkları ben de yaptım maalesef. **Yengeçlerin yaşadıkları ilişkinin sonsuz** olacağına dair garip bir inançları vardır. Burçlardan bağımsız belki sende böylesin 😊

Yengeçler ilişkilerinin hiç bitmeyeceği fikrine o kadar kaptırmışlardır ki kendilerini; akılları bir şekilde sonucu ne olursa olsun **problemleri çözmek, kırılanı onarmak, bir şeyleri hemen düzeltmek üzerine işler.**

Zamana bırakmazlar. **Zamanı lehine kullanacak sabır ve dirayetleri yoktur.** Bu konuda zayıflardır. Ve dibe batacağını bile bile atlarlar o dibi görünmeyen uçsuz bucaksız kuyuya…

“İşte hayatımın kadını, işte sonsuza dek sürecek” dediğim ilişkim, hayallere daldığım ve bitmesi imkânsız olan ilişkim maalesef bitmişti.

Bazı insanları sadece tanıyana kadar çok seversin. Sanırım benim durumum da buydu. Sevdiğini sanırsın, fakat bu sadece o zaman dilimi içerisinde geçerlidir. Zaman çizgisinden uzaklaştığında ise sevmediğini net olarak anlarsın. Bitmesinin nedeni asla yollar olmadı. Ama çoğu zaman **iskeleti sağlam olmayan şeyleri düzeltmeye çalıştığım için bitti.** Asla susmadım, asla geri çekilmedim. Hep bir cevap verdim. Haklı da olsam haksız da olsam çoğu zaman onun iyi hissetmesi adına hızlı, düşünülmeden yapılan duygusal girişimler… Kendinden ödün verdiğin hareketler… **Yengeçtim. Susamadım.**

Dedim ya, bir kere bile zamanı lehime çeviremedim. Hatta bazen problemleri aynı evde yaşadığım ona yazarak anlattığım bile oldu. Eski ilişkilerimde bu yazılar günü kurtarmak adına işe yarıyordu. Karşı tarafın duygusal olarak rahatlamaya ihtiyacı o kadar fazla oluyordu ki ben de görev adamı gibi balıklama atlıyordum. İnanın, karşı tarafın herhangi bir sorunu olmasa bile **aşırı ilgi görmekten dolayı bir sorunu varmış hissine kapıldığı oluyordu.**

Bu asla ben değildim. **İçimden gelen korkunun ve endişenin esiri olmuştum.** Beni ben olduğum gibi kabul edecek birinin varlığı fikri bana o kadar uzaktı ki… İlişkilerimde kendim olmayı başaramadım. **Kaybetme korkusu**, asla kendim gibi olamadığım tutarsız ve anlamsız hareketler yapmama neden oluyordu. Farkında olmadan taklit bir beni oynuyordum… ve bunu yaparken **aslımı yok ettiğimi fark etmiyordum.**

O insanla beraber olduğum dönemlerde çok sevdiğim hobilerimden bile uzaklaşmıştım. Hayatım evden işe, işten eve sıkışmıştı. Ve zamanımın çoğunu, oluşabilecek muhtemel kavgalara karşı konuşma hazırlamakla geçirdiğim tuhaf bir süreçteydim.

Onu o an içerisinde iken sevmiştim. Şunu anladım ki sevmeye başladıysan geri sayım başlıyor. **Birisi o sayacı başlatıyor.** Âdeta patlamayı bekleyen bir bomba gibi. Bu süreyi iyi

değerlendirmek gerekir. Ama ben değerlendiremedim. Ve bitmesi gerekiyordu. Suratına karşı "Artık seni sevmiyorum" cümlesini yengeç burçları kolay kolay kaldıramaz.

Bu yıkım ile edindiğim tecrübe şu oldu: **Eşini, sevgilini, akrabanı, arkadaşını ne kadar sevsen de bunu fazla belli etmemek gerektiğini.** Çünkü karşı taraf içsel olarak şunu der: "Hedefime ulaştım. Nihayet beni kendinden bile çok seven birini hayatıma aldım. Ee, şimdi ne yapacağım? Hayatımdaki bu hayale de ulaştım. Şimdi sırada ne var?" Bu düşüncelerle onu yalnız bıraktığınız bir akşam, kısmen ya da tamamen aldatılırsınız ya da dost, arkadaş olarak eskisi gibi değer görmezsiniz. **Sonrasında gelen şey bellidir: ilgisizlik ve hissizlik. Sizden alacağını almıştır. Görev tamamlanmıştır. Ona katacağınız yeni bir şey kalmamıştır.**

Öncesinde gün aşırı sosyal olan bir adam, zamanla asosyal ve yalnızlığa sürüklenen birine dönüşür. Bu ne içindi? Sonsuz sevgiyi kurtarmak için mi? **Bu ben değildim.**

Siz evli çiftler, kavgaları had safhada olan bireyler… Bu umutsuzluğun içindeyseniz fazla düşünmeyin, boşanın. Kendinizi, evliliğinizi kurtarmak için **olmadığınız bir kişiye dönüşüyorsanız**, bırakın. Biraz acıyacak. Sonra yalnızlığın cumhuriyetinde gerçekten **kendiniz olacaksınız**. Yaşamın tek nedeninin üremek, sevişmek olmadığını, gözlerinizden kanlar aksa da idrak edeceksiniz. **Gerçeği kabul edeceksiniz.** Hepimiz yalnız kalmamak ve toplumda kabul görmek için evleniriz, değil mi? **Kocaman bir yanlış.** Yanlış olanı yapmak daha mı kolay, ne?

Bu olay örgülerini yaşadığım zaman içerisinde farkına varmasam da aslında hep **tek başımaymışım**. Hayatıma insanlar elbette girdi, ama eninde sonunda o kapıdan çıkıp gittiler. **Tek kalmanın korkusuyla yaşamaya alışmak** buydu. Hayatımda birileri varken de yokken de tektim. Bu korku zamanla ilginç bir hâle dönüştü. Bu durumu fena hâlde kanıksamıştım. Etrafımdaki insanlar, akrabalarım, tanıdıklarım, arkadaşlarım tek değillerdi. Asla kıskanmıyordum. **Amaç gerçekten bu muydu?** Sürekli sorguluyordum. Dedim ya… **Tektim.** Ve bu düşündüğüm kadar kötü değildi; aksine **çok farklı, bir o kadar da asil ve özgür bir deneyimdi.**

Ve en sonunda anladım: insan kalabalıklarda kaybolmaktan değil, kendini bulmaktan korkuyor.

Şimdi sen…
Limanında yalnız olduğun zamanlarda daha üretkensin, değil mi? Kalabalık yokken kaçacak yer de yok.

Yeniden sevilmediğini bilerek ANKARA… Yürek ne kadar dayanır, göreceğiz…

Aylardan nisan olmuş ve hâlâ bir şeyleri düzeltmeye çalışan ben; düzelttikçe kuyunun karanlığından çıkmak için debelenen yine ben. **Yürek dayanmıyor işte be adam, niye anlamıyorsun?** Bir dikey geçiş olsa o an yengeç burcundan akrep burcuna transfer olmak isterdim.

Erkeklerin geneli ilişkilerde saf ve masumdur; ama yengeçsen zaten bir gol yiyerek başlıyorsun. Kızlar da ilişki başında soruyor: "Burcun ne?" "Yengeç…" "Oy kıyamam…"'lı muhabbetler… Merhametli oluyorsunuz değil mi siz? Aa evet, nereden bildiniz? Yoksa hissettiniz mi? Auramı mı gördünüz? Aaa… **Yahu kız, ben seni bir güzel seveceğim diyor; neyini anlamıyorsun be adam?** Yengeçler maalesef zulüm çekiyor, kurtarıcılarını arıyor.

Bizler kadınlar tarafından büyütülen masum erkek nesliyiz. Biliyorum, böyle kalmak istiyorsun. Bu hâlinden memnunsun belki de. **Sen olmamak, rol yaparak günü kurtarmak sana yetiyor.** İlişkiler, evlilikler elbette çaba ister; ama işin aslı bu değil. Bu çaba değil, **bu sahtekârlık**. Başta kendine, sonra karşındakine uyguladığın bir sahtekârlık. "Zamanında birbirimizi seviyorduk." Düzgün cümle bu değil. Doğrusu: **"Zamanında birbirimizle yeteri kadar arkadaş olamadık olmalı"** Ve düzeni bozmaktan korkuyorsun. Kaçıyorsun. **Gerçek seni oynasan, o ilişki zaten yıkılır… değil mi?**

Kendimi aceleyle alınmış bir eşya gibi hissediyorum… teşekkürler eski ilişkim.

Bir kişi sizinle sevgili olma ya da evlilik kararını hızlı alıyorsa ya size körkütük âşık olmuştur, ya yakın zamanda birisinden ayrılmış ve yeniden bir araya gelememenin intikamını içinde yaşıyordur ya da sizden süreli bir çıkarı vardır. **Genellikle ilk seçeneğe sığınıp kendimizi avutuyoruz.** Kısmen karşınızdaki kişi de bu ikilemin farkında değildir. **Bu üç olasılıkta sen hangisisin?**

Kimse bir şeylerden kaçmak için ilişkiye başlamamalı. Özellikle sevmediği memleketinden ya da aile içerisinde kabul görmeme hissinden kaçmak için… Çünkü günün sonunda o nefret edilen memleket, burnunda tüten vatanın olur; **hasret kalırsın toprağına.** Bitirdim dediğin ailen, bir bakarsın en büyük özlemin ve pişmanlığın olur. Bunlar ne zaman oluyor biliyor musun? **Seninle her kavga ettiğinde.** O kişinin aklına bu kıyaslama gelir. Bu ve benzeri şeyler öngörülebilmeli. **Taraflar yeterli olgunlukta olmalı.** Ve her şeyden önce ilişkiden, evlilikten ne istediğini, ne beklediğini bilmeli.

Aile dendiğinde kişinin aklına hâlâ kendi annesi, babası, akrabaları geliyorsa durum zaten içler acısı. Adam evli, kadın evli. **Aile bu iki bireyden kurulmaz mı ve ileride doğacak çocuklarından?** Bu ayrımı yapamayana yolu verin. **Zamanınızı çalmasına izin vermeyin.** "Zamanında seni sevmiştim, sen böyle olmasaydın bu hâle gelmezdik" cümlesine aldırış etmeyin. Bu, kaçışın en klasik hâlidir. **Siz kendinizi biliyorsanız ve saygısızlık, şiddet, aldatma yoksa; size söylenecek bir şey de yoktur.** İletişim ile çözülebilecek küçük kavgalar elbet olabilir.

Seyrek

Yaşananları metaforumla yaşayarak anlatmayı sanırım seviyorum. Bir şey ya tamdır ya da hiç. **Ortası yoktur.** Bu, seyrek saçlı bir kafaya benzer. Aralarda kalan birkaç tel, düşmeyi bekliyordur. Yoksa yoktur. Eğer düşmesi için yılları bekliyorsa, **daha fazla acıtmasına izin vermeden müdahale et.** İşte bu yüzden kafamı haftada bir kazıtıyorum. İlişkiler de böyledir. **Ya sapasağlamdır ya da seyrek ve anlamsız.**

Beraber olduğunuz insanı mutlu etmek, sevgisini stabil tutmak için **üç maymunu oynamayın.** Ama kendinizi de salmayın. Sorumluluklarınız olacak, evet. Ama neşeniz, gülüşünüz, mutluluğunuz **zerre kadar bile azalıyorsa**, orada bir şeyler zaten bitmiştir. Bunu sorgulayın.

Bu denge basit: Onunla çekinmeden kozmetik mağazasına gidin. Dışarıda pişmiş kelle gibi çıkmasını beklemeyin. Onunla arkadaş olun. Bir erkek olarak siz de onu bir gün maça götürün. "Gelmem" diyecek. "Kadının tribünde ne işi var?" diyecek. "Sen nasıl buna izin veriyorsun?" diyenler olacak. **Hiçbirine yenilmeyin.** Gelmesini isteyin. Bu bir jest değil, bir görev değil, **tek seferlik bir çaba hiç değil.**

Bu, hayat boyu yanında olacak insanla kurduğun şeyin adıdır. Ve adı aşk değil. **Adı arkadaşlık.**

İlişkiler ve evlilikler yeteri kadar arkadaş olmamaktan biter. **"Dost kalalım, arkadaş kalalım" diye bir tabir bile vardır biten ilişkilerde. Aslında tam tersidir.** Keşke bu fikri ilişki başında kendimize empoze edebilsek…

Sevgide Tekillik

Dünyanın her karesi aslında tek bir noktanın detayları. Nereye gidersek gidelim **aynı tekillik üzerindeyiz.** Evrende nerede olursak olalım bu geçerli. **Uzaklıklar bizi yanıltıyor.** İnsanız… Her kim ya da her nerede ne yapıyor olursak olalım aynı anda doğup aynı anda ölüyoruz. **Tekiliz. Tekiz. Sadece insanız.**

Bence gerçek sevgi **tekilliktir.** Tekil olabilmeyi başarabilmektir. Kişi aslında kendi çıkarı için sever; **kendi iç huzurunu ve sesini dinler.** Biraz da karşındakine değil, kafasında kurduğu ideal insana âşık olur. Karşısındakinin kendine benzer olmadığını gördüğünde **uzaklaşır.** Bu, an meselesidir. **Kendinin aynası değilse, eninde sonunda bu iş biter.**

Sevmek ihtiyaçtır. Ait olmak ihtiyaçtır. Süren ve biten ilişkilerin ve evliliklerin temel nedeni budur: **Sevgide tekilliği kuramamak.** Kimileri bir şekilde yama yaparak kabul eder, kimi etmez.

Sen bu tekilliğin neresindesin?

Ortaya Karışık

Mutlaka denk gelmişsindir…
İlişkiler masana gelen bir çay gibi **sıcak ve taze başlar.** İçtikçe soğuduğunu görürsün. Hemen de içmezsin ki ağzın yanmasın. **Ya hiç içmeyeceksin ya da ılık ılık içmeye razı olacaksın.** Seçim senin. 😊

Evlilik, ilişki… hepsi sanki bir Netflix ya da Spotify Premium üyeliği gibi. İşler yolundayken Premium'un **dibine vururuz.** "Canım bak yeni bir dizi çıkmış, ben buna başlıyorum." "Tamam hayatım, ben de arka odada şuna başlıyorum." **Tabii mola verdiğinizde orta sokak olan mutfakta ara sıra buluşun.** Hepsine varım diyoruz. Ama eninde sonunda standart ücretsiz üyeliğe geri dönüyoruz. 😊

Bazen de Premium'da başlayan o ikili iletişimler, hayatın bir yerinde **sessizce ücretsiz üyeliğe düşüyor.** Kimse fark ettiğini söylemiyor. Ama herkes hissediyor.

İlişkilerde saniyeler sonrasında ne yaşayacağını bilemezken, kalkıp yıllar sonrasını planlıyorsun. Gerçekler sence böyle mi ?

Yaralısın

Birine çok değer verip onu seviyorsan, bir tarafın **zaten yaralıdır.** Nedeni ise sevgisinin azalmaması ve senden sıkılmaması için **sürekli yeni şeyler yapmak zorunda kalmandır.** Bu düşünceye inanıyor musun? Âdeta sol kolundan tutulup seni sürekli dibe batırma hissi gibi değil mi**?** Sevdiğin süre boyunca da bu durumla boğuşmak zorundasın. E hani sevmek iyi bir şeydi?

"Kaşını gözünü sevdim" değil de "ruhunu sevdim" deseler… ruha ulaştıysan sıkılmazsın. Sıkılmaması için yaptığın hareketlerden ötürü, üzgünüm ama şeklin orangutana benzemez.

Bu buhran içinde kaldığında sen de sürekli yeni şeyler yapmak zorunda kalmadın mı?
Kendin olmaktan çıktığın anlar olmadı mı?

Yaşamadan sonu bilerek mutlu olmaya çalışmak mı, yoksa o aradaki zamanın içinde gerçekten mutlu olmak mı? Nerede olmak istiyorsun? Sonu bilerek mutlu olabilir misin?

Yaşamadan sonu bilerek mutlu olmaya çalışmak mı, yoksa geçen zaman aralığı içerisinde mutlu olmak mı? **Nerede olmak istiyorsun?** Sonu bilerek mutlu olabilir misin?

Bazen insan sonunun vahim ve mutsuz biteceğini öngörür, hatta hisseder. Bilerek o sonu düşünmemeye çalışır, aradaki zamanı yaşamaya odaklanır. Ama gerçek şu: **Sonu zaten düşünüyorsan, o anın içinde değilsin.** Ve bu aklına sık sık geliyorsa, zaten mutsuzsun. Arada kalmak… yine hüsran, yine **taklit.**

"Kendini ocak ayına hazırla. Ayrılıyoruz!" O melankolik yengeç hâlimle bunun da üstesinden gelirim dedim. Ocak geldi… ve biz ayrıldık. İlk aylar zordu. Ama inanın, ayrıldıktan sonra **daha üretken bir adam oldum.** Ve özgür ruhuma yeniden kavuştum.

Ama ayrılmak ayıp ya da günah değil mi?
Hani ne olursa olsun "yürüteceksin"?
Hani "sabredeceksin"?
Hani "yuva kolay kurulmuyor"?

Ne garip…
Kendini kaybetmek normal,
ama kendini kurtarmak ayıp.

Tam teslim olmuş, aile kavramını gerçekten oturtmuş bir kadın ne olursa olsun sevdiğinden vazgeçmez. Klasik olacak belki ama şunu net gördüm: **Aşk, abartıldığı kadar gerekli bir şey değil.** Bu kavramı biz uydurduk. En yoğun hâlini yaşasam da aynı şeyi söylerim. **Aşk değil, arkadaşlık kalır. Saygı kalır. Sahicilik kalır.**

Tüm mesele bu zaten: **Ne kadar sahicisin?**
Sonunda şunu tecrübe ettim: Sevmek, âşık olmak üzerine kendini şartlama. İlişkide karşı tarafı mutlu etmek için kendinden parça koparma. Bir şeylerden feragat etme. **Çünkü feragat ettiğin şey, kısacık hayatın.**

İlişki Başları

O kişiyle dans eder, onu güldürürsün. Hiçbir amacı olmadan sokaklarda dolaşır, derin duygulara dalar, saatlerce konuşursun. **Gelecek planı yoktur; sadece o an vardır ve o an yetiyordur.** İki taraf da ilişki öncesinde sevdiği şeyleri yapmaya devam eder. Empati vardır. Taraflardan biri sevmediği bir şeyi bile, sırf yanında olabilmek için kısmen kabul eder.

Başlarda bir heyecanla başlayan bu hâl bir süre devam eder. Ama asıl soru şu: **Sonunu az çok gördüğün bir ilişkide, baştaki o hâli sürdürebiliyor musun?** Aynı samimiyeti, aynı isteği, aynı çabayı…

Eğer bunun için ekstra uğraşıyor, kendini zorluyorsan, **zaten doğal değilsin.**
Gerçek olan zorlanmaz.
Zorlanan şey… **zaten bitmeye yakındır.**

Kendine şunu sor: **En son onu ne zaman gerçekten güldürdün?** Onu etkilemek için yaptığın o tarif edilemez hareketleri en son ne zaman yaptın? Hâlbuki ilişkinin başında bunları zorlanmadan yapıyordun. **Demek ki sorun kabiliyette değil, istekte.**

O hâlde sana geçmiş olsun.
Çünkü insanlar bir araya geldiğinde bu şeyler artmıyorsa, **azalıyorsa**, mesele karşı taraf değil… **sensin.**

İlişkinin başında fark edilmek için gösterdiğin o yaratıcı hâline geri dön. Direksiyon elinde.
Ama bunu "ilişkiyi kurtarmak" için yapıyorsan, yine yanlış yerdesin.
Çünkü gerçek olan kurtarılmaz.
Gerçek olan zaten dağılmaz.

Bu durumu karşındakine anlatmaya çalışma. Önce kendine dürüst ol. **Analiz et, gör, kabul et.**
Yoksa eninde sonunda aynı yere çıkacaksın:
Samimiyetsizlik. Sahte çaba. Ve kaçınılmaz son.

Hayat; yaşadığın her şeye karşı verdiğin ilk etkinin, sonrasında neye dönüştüğüdür. Üstüne koyabildiklerin ya da koyamadıkların… hepsi alışkanlığa dönüşür. **Asıl mesele, o ilk etkiyi zamanın içine yayabilmek ve onu her seferinde biraz daha büyütebilmektir.**

ya da şöyle mi diyelim;
Hayat; ilk heyecanın ne kadar sürdüğü değil, ne kadar çabuk sıradanlaştığın gerçeği midir? Geri kalanı alışkanlık.

Sen seç.

İsmini Öldür

Artık arkadaşlarının , ilişkinin gözündeki o kişi sen değilsin.

Olduğun gibi olmak seni insanlardan uzaklaştırıyorsa, bırak. **Bir süre yalnız kal.** Bir gün mutlaka seni olduğun gibi kabul eden birileri çıkar. İş yerinde ya da dışarıdaki arkadaşlarınla her buluştuğunda, içinden haykırmak geldiği olmuştur: **“Beni böyle tanıyorsun ama ben bu değilim!”**
Söyle.
Bırak bitsin.
Bitmeyen şey zaten gerçek değildir.

Yeni tanıştığın, çıkarların çatışmadığı insanlarla iletişim kolaydır. Zahmetsizdir. **Gerçek sınav, eski olanlardır.**
Çünkü onlar seni tanıdığını sanır… ve seni değiştirmeye çalışır. **Seni değil, kafalarındaki versiyonunu severler**

Bu insanlar çoğu zaman senin hata yapmanı bekler. Küçük bir hatada bile seni dinlemek detaylara inmek yerine uzaklaşırlar.

Bir de tartışma sırasında sürekli kelime anlamı soran tipler vardır. Konunun özünü değil, **tanımını isterler.** Sen düşünürken, o hazırlanır. Sen açıklamaya çalışırken, o saldırır. Bu bir tartışma değil, **zaman kazanma oyunudur.**
Sakın açıklamaya girme.
Ortamı terk et.

Kendini yorma. **Yolunu yavaşlatan herkesi bırak.**

Ego dediğin şey; çoğu zaman geçmişte ezilmiş insanların, büyüyünce oynadığı bir roldür.

O role figüran olma.

Telefon rehberine bir daha bak.
Böyleleri var, değil mi?

Sil gitsin.

Küçük Önemsizcikler

Önemsiz ve size bir değer, tecrübe katmayan şeylere hep katlanır, "hayır" kelimesini bir türlü kullanamayız. Bu önemsiz şeyler karşısında hep dayanmaya çalışırız. **Taklit bir beni oynarız adeta**, o kişinin yanında.

Arkadaşlığımızı, ilişkimizi kurtarmak için ödünler verir, **kendi iç kimliğimiz ile çelişiriz.**
Ve fark etmeden, buna alışırız.

Kendinizi, kendiniz gibi doğal hissetmediğiniz ortamlarda bulunmayın. Bunu çoğu zaman istemsizce ve mecburiyetten yaparsınız biliyorum, ama günün sonunda görürsünüz ki iş hayatında ayrı, sosyal hayatta ayrı, sokakta ayrı… **Hep ayrı bir sizi görürsünüz.** Bunu yönetemezsiniz. Bu kadar farklı kişilikle başa çıkamazsınız.
Çünkü insan, aynı anda bu kadar farklı kişi olamaz.

İş yerinde her zaman kendi kişiliğinizi gösterin. Bir konuya gülmek için kendinizi tuttuğunuz anlar olmuştur. Engel olmayın, gülün. Ya da tepkinizi göstereceğiniz bir karar açıklar müdürünüz. Tepkinizi koyun. **"Hayır" diyebilin.** Bunun için işinizden olmazsınız. Alternatif öneriler her zaman kabul görür, dikkat çeker.

Eski iş yerimde "hayır" demenin bende adeta karanlık bir mağaraya çekiliyormuş hissi uyandırmasını unutamam. "Hayır" demenin cezası kovulmaktır. Diyemezsin. Ekmeğini kazanmak zorundasındır. Mecbursundur. Ödenecek kredilerin vardır.

Yeni işim için gittiğim görüşmede ise genel müdürümün "Bana öyle bir cevap ver ki seni işe alayım" demesinin ardından şu cevabı verdim ona:
"Ben bu şirkette 'hayır' demek istiyorum."

"Hayır" diyebilmenin hazzını ya da egosunu yaşamıyordum bunu söylerken. Sadece işimi layığı ile yapmak istememin bir sonucuydu.
Ve kısa süre sonra işe başladım.

Senin hayır diyemediklerin, "evet"lerinden çok daha fazla, değil mi?
Ve belki de seni en çok yoran şey… tam olarak bu.

Rutinlerde mutlu hissediyorsan olayı çözmüşsündür.

Mesaimiz biter ve her gün aynı güzergâhta olan evimize döner, kapıdan içeri girme anına çekiliriz. Her gün aynı günü yaşarcasına… Sabah işe git, akşam eve dön. Öğle yemeği, akşam çayı… **Tükettiğin simidin bile susam sayısı her sabah aynı**. **Aynı rutin işler… Aynı yüzler, aynı mimikler, aynı stresler, aynı telaşeler…** İş yerin de aynıdır. Ev de aynı. Sokaklar da aynı.

Fark ararız. **Fark arayışında olmak seni ayakta tutar.** Diri tutar.
İlişkilerinin başı da böyledir. Bu heyecanı kazanmak ve arttırmak için kurulu bir dizi gibi… Her gün o dizinin sonunu merak edersin. Dört gözle beklersin. Ama sondur işte. Kısmen biliyorsundur. **Aynıdır. Rutindir.**

Rutinlerde farklılık olmasını beklersin. Rutinlerin içine bir şeyler girsin istersin. Ya bununla mutlu olmayı seçersin… ya da sıkılırsın. Ve bu fikri terk edersin.
İnsanlardan… arkadaşlarından… ilişkilerinden…
Hatta kendinden.

Ve işin en acı tarafı şu:
Sorun rutin değil. Senin ona bakışın.

Soru belli.
Hadi cevapla.

Flörtler, ilk buluşmalar — adına ne dersen — asla mekâna göre gelişim göstermemeli.

Malum aday adayıyla ilk buluşmada bir çay bahçesinde görüştüğünü düşün. Ama bak, o bahçenin Ödemiş/Ayvalık tostu meşhurdur. Başka yerde de yiyemezsin. Ağaçlar içinde, kuş sesleri sanki cennetin şarkısını söylüyor. Dökülen sonbahar yaprakları ruhuna işliyor.
Ama kız der ki içinden, ister istemez:
"Beni buraya layık gören bu adam bozuntusu ileride nelerden kısmaz?"
"Bencil."
"Duygusuz."

Zaman ilerler. Mekân sabit kalır.
Hâlbuki mekân, dünya üzerinde her yerde aynıdır. **Farkı yaratan kalp ve beyindir.**
Ama bunu kuramayan biri, zihninde oluşturduğu kalıplara yenik düşer.
Mekânı değil, kendi yargısını dinler.

Bu nasıl bir ortam? Burası bir çay bahçesi. Bu adamla bir daha çıkılmaz.
Karar verilmiştir.
Daha seni tanımadan.

Oysa o mekâna gökten taş yağmadığı sürece, insanı dinle.
Hareketlerini izle.
Gözlerine bak.
Hisset.

Ama yok…
İlk buluşmada şarap içilmeli, o et lüp lüp yenmeli, değil mi?
Ya da Starbucks'ta mocha eşliğinde ahududulu cheesecake…

Kimin kuralı bu?

Toplumun koyduğu kurallara göre değil, kendi kurallarına göre hareket et.
Kuralları sen koy.
Ve uygula.

Maksat aynı kafada olana ulaşmak değil mi?
Bu kafada olan kişi, mekâna zaten aldırış etmez.
Sana bakar.
Kuralına da zevkle uyar.

Bu sadece ilişkide değil, her alanda böyle.
Hayatı başkalarının çizdiği kurallarla yaşarsan ezilirsin.
Tat alamazsın.

Kendi kurallarınla yaşarsan… **haz alan sen olursun.**
Ama ısrarla toplumun kuralını destekliyorsun, değil mi?
İlk buluşmada tost yenilmez.
İnsan değil, sahne seçiyorsun.

Neden en özgür tatiller sevgilin, eşin ile değil de aynı cins, samimi arkadaşlarınla gittiğin tatillerdir?

Sanırım ben hep böyle gördüm ve bizzat da yaşadım. Karşı çıkanlar elbette olacaktır. **Kumrucuklar sizi…** Ama insanların çoğunluğu benimle aynı fikirde, hadi kabul edelim. **"Kız kıza, erkek erkeğe takılmak" lafı boşuna çıkmadı.** 😊

Sana şu soruyu sorabilir miyim? En son ne zaman bir maceraya atıldın? Kız arkadaşını köy kahvaltısına götürmekten bahsetmiyorum. Sırtında çantan, uyku tulumun, çadırın ve haritada nereye gideceğini bile dakikalar öncesinde planladığın bir maceraya ne zaman atıldın?

"Kafa nereye, biz oraya" derler hani. Onun da ileri seviyesi bu. Bu gezide en çok heyecanı, haritada seçtiğimiz, bölge olarak ünlü belli bir noktada yaşayacağımızı düşünmüştük. Hepimiz aynı fikirde olsak da gittiğimizde isimsiz, ıssız koylardan birinde en büyük heyecanımızı yaşamıştık. Doğaçlama yaşamak bize büyük bir haz vermişti. Her gün üç-dört farklı yer görüyorsunuz ve hepsinde anlatacağınız ve sizde hissettirdiği özgürlük hissi muazzam seviyede. Plan yapmıyorsunuz. Doğaçlama takılıyorsunuz. Telefonlarınız çoğu zaman çekmiyor. En güzel deniz koylarında, en uçsuz bucaksız tepelerde çadırınızı kuruyor ve sabahın altısında uyanmanın ruhunu yaşıyorsunuz.

Markete o saatte gidip sucuk, yumurta ve ekmek almak, büyük ikramiyeyi kazanmış bir milyonerin suratındaki mutluluktan daha gerçek. Ve yine bir macera günü kahvaltınızı bu sevdiğiniz, içten bir şekilde sizi siz olarak kabul eden insanlar ile yapıyor ve haritada yeni hedefe doğru yol almanın şevkine inanamıyorsunuz. "İnanamıyorsunuz" diyorum, çünkü bu yaptığınız şey aslında sıradan bir kahvaltı.

Bu kahvaltı daha canlı daha gerçek geliyor, değil mi?

İlişkilerin temelinin yıllarca sürecek arkadaşlık bağlarına dayandığını geç de olsa anladım. Bu yüzden en samimi arkadaşınız, eşiniz, sevgiliniz olmalı. Bu kalıba zerre kadar uymuyorsa sakın onunla böyle bir maceraya atılmayın.
Peki, sen ne zaman deneyeceksin?

O Zavallı Taklit Alfa Erkeği

Kafanızı kaldırın. İş yerinde, komşunuzda, akrabalarınızda… mutlaka bir tane vardır.
O meşhur **"alfa erkeği."**

İlişkilerde asla alfa erkeğini oynamayın. Kendinizi alfa sanıyorsanız da sakin olun… **o düşündüğünüz şey güç değil, birikmiş ego.** Biraz kırılmışlık, biraz kompleks, biraz da "ben farklıyım" tripleri.

Alfa erkeği ne yapar?
İlk tanıştığı kadınla samimiyet kurmaz. Ağır takılır. Konuşması kısa, sıkıcı ve yapaydır.
Sürekli savunmada… ama kendini stratejik sanır.
Cevap verirken beyninin dip köşelerini kullandığını zanneder.
Aslında yaptığı tek şey kasmaktır.

Ve evet… bazen işe yarar.
Çünkü bazıları bunu "gizem" sanar.
Çözemediği şeye bağlanır.
Ama çözemediği için değil, ortada çözmeye değer bir şey olmadığı için.

Kolay çözülen erkeklere âşık olunmaz, değil mi?
Evet…
Ama bu, **anlamsız olanın değerli olduğu anlamına gelmez.**

Gelelim işin komik tarafına.
O çok havalı alfa, erkek arkadaşlarının yanında ne oluyor biliyor musun?
Palyaço.
Şaka yapar, güler, saçmalar.
Bir anda "lider" gider, **soytarı gelir.**

Peki neden?
Çünkü gerçek oradadır.
Diğeri… sahne.

Bu taklit neden bu kadar içimize işlemiş?
Neden bir kadının yanında başka, arkadaşının yanında başka birine dönüşüyorsun?
Kimi kandırıyorsun?

Kendini mi?
Yoksa karşındakini mi?

Yoksa…
hiç kimseyi?

Yoksa alfa mısın?
Öyleyse bir daha düşün.
Çünkü gerçekten öyle olanın bunu söylemeye ihtiyacı olmaz.

Gerçek Kimlik Etkisi

Ünlü ya da sosyal çevrende daha göz önünde olan insanlara karşı gizli bir kibir ve kıskançlık beslersin.
Evet, **beslersin.**

O kişilerin aşırı sosyal, girişken, lider gibi görünmesi seni rahatsız eder. Yaptıkları her hareket gözüne batar. İtici gelir. Hatta yer yer nefret edersin.
Şimdi dürüst ol… **o kişi gözünün önüne geldi.**
"Yok" deme. Vardır. Hep var.

Peki bu gıcık olma hâli ne?
Gerçekten onun itici olmasından mı?
Yoksa senin yapamadıklarını onun yapıyor olmasından mı?

Cevabı biliyorsun.

Kendi hayatınla kıyasladığında içten içe sıkıldığını, daraldığını, yerinde saydığını fark ediyorsun. Ama bunu kabul etmek yerine…
karşı tarafı küçümsüyorsun.

"Boş adam."
"Çok kasıyor."
"Yapmacık."

Diyorsun.
Ama içinden geçen şu:
"Ben yapamıyorum."

Konumunun içinde sıkışmış gibisin. Statün seni tanımlıyor. Ortamın seni sınırlıyor.
Ama en acısı şu:
sen de buna inanıyorsun.

Başka bir hayat mümkün değilmiş gibi…
Başka bir versiyonun yokmuş gibi…

Ünlü olmak falan değil mesele.
Senin derdin şu:
"Toplum ne der?" demeden yaşayabilmek.

Ama yapamıyorsun.
Çünkü hâlâ izin bekliyorsun.

Nefret ettiğin o kişi ne yapıyor biliyor musun?
Düşünmüyor.
Hesaplamıyor.
Onay aramıyor.

Yaşıyor.

Ve bu seni deli ediyor.

Çünkü sen hâlâ yaşıyor gibi yapıyorsun.

Statü, çevre, kader…
Hepsi bahane.

O içine işlemiş, ruhsuz kimliği yırtıp atmak zorundasın.
Yoksa ömrün boyunca başkalarının hayatına bakıp **kendi hayatını küçümseyeceksin.**

Ve bu sefer gerçekten…
haklı olacaksın.

Yalnız Olmanın Özgür Cumhuriyeti

Tüm umutlarını kaybet.
Evet, kaybet.
Kaybet ki, sana ait olmayanları da kaybedebilesin.
Ve belki ilk defa… gerçekten sana ait olan bir şeyle karşılaşırsın.

Yalnız kalmak çoğu zaman iyidir. Seni edebî, felsefi bir kafaya sokar. Bu acınası bir durum değildir. Gerçeği anlamanda en dobra dostun olur.
Bu, kaçınılmaz bir yüzleşmedir.

Düşündürür. Sorgulatır.
Ve en kötüsü… **sana yalan söylemez.**

Çoğu insan yalnızlığı kullanmaz.
Kaçar.
Oyalanır.
Gürültüye sığınır.

Ama gerçek şu:
Ölüm bir gün gelecek.
Ansızın.
Tek atımlık bir tabancadan çıkan barut kokusu gibi hızlı.

O an…
kimseden yardım alamazsın.
Çünkü gidiyorsun.
Ve ilk defa gerçekten yalnızsın.

Peki şimdi neyi erteliyorsun?

O gün gelmeden önce yalnız kalmayı öğren.
Sıkılmadan.
Kaçmadan.
Kendinle kalmayı öğren.

Çünkü yalnızlık seni üretken yapar.
Açar.
Netleştirir.

Ama sen ne yapıyorsun?
Bu hâli bile bir ilişkiyle kapatmaya çalışıyorsun.

Her ilişkide yaralısın.
Ve garip olan şu:
İlişki bittiğinde hissettiğin o rahatlama…
asıl ihtiyacının o kişi olmadığını gösteriyor.

Ama orada duruyorsun.
O hissin bir adım ötesine geçmiyorsun.

Zihnin açılmış aslında.
Ama sen kapatıyorsun.
Çünkü alışmışsın.

Tüm enerjini ilişkiyi ayakta tutmaya harcıyorsun.
Günü kurtardıysan "iyiyim" diyorsun.
Ama fark etmiyorsun:
Sürekli savaştasın.

Savunma.
Atak.
Denge.

Bu ne ilişki?
Savaş alanı.

"Kalabalıkların içinde var olmaya çalışmak zor geliyor, değil mi?
Çünkü orada kendin değilsin."

"Ama yalnızken…
orijinalsin."

Maske yok.
Rol yok.
İspat yok.

Fazla düşünme…
Adam gibi sevenin bu dünyadaki ödülü **yalnızlık.**

Ama dikkat et:
O yalnızlığa da fazla bağlanma.

Bir gün o da gider.
Ve sen…
yine kendinle kalırsın.

Aynı Şeyi Tekrar Tekrar Yapıp Farklı Sonuçlar Beklemek

Yanlış şifreyi giriyorsun.
Hata veriyor.

Bir daha giriyorsun.
Yine hata.

Durup düşünmek yerine…
aynı şifreyi bir daha yazıyorsun.

Sanki bu sefer doğru olacakmış gibi.

Olmaz.
Çünkü yanlış hâlâ yanlış.

Ama sen ne yapıyorsun?
Aynı şeyi tekrar ediyorsun.
Bir daha.
Bir daha…

Sonra diyorsun ki:
“Belki bu sefer olur.”

Olmaz.
Çünkü değişen hiçbir şey yok.
Ne şifre değişti, ne sen.

İşte hayatın tam olarak bu.
Aynı hatalar.
Aynı insanlar.
Aynı sonuçlar.

Ama sen hâlâ buna “denemek” diyorsun.
“Çabalıyorum” diyorsun.

Hayır.
Bu çaba değil. Bu kendini kandırmak.

Ve en kötüsü şu:
Bunu biliyorsun.
Ama devam ediyorsun.

Çünkü kabul etmek zor.
Çünkü vazgeçmek zor.

O yüzden aynı şifreyi yazıyorsun.
Aynı hatayı yapıyorsun.
Aynı kapıda kalıyorsun.

Sonra diyorsun ki:
“Neden olmuyor?”

Çünkü bazen çözüm daha fazla denemek değil,
yanlış olduğunu kabul etmektir.

Bırak zaman gerekeni yapsın.
Ya açsın ya kapatsın.

Ama sen…
yanlış şifreyle
doğru kapıyı açmaya çalışma.

Aradığına Emin Misin?

Aradığının nasıl bir olgu olduğunu gerçekten biliyor musun? Her sabah uyandığında içinde bir yerde tutunacağın huzurun, sonsuzluk evreninde kaybolmuş ya da hiç var olmamış olduğu hissine kapıldın mı? **Amaçsız ve yaşamın maksadını sorgulayarak uyandığın günlerin sayısını hiç not aldın mı?**

Ölüm ve buna olan saygın ya da korkun, sabah kalktığın an daha ağır basar. Her uyandığında yeni bir başlangıç için sana bir fırsat sunulur, ancak bunu daha akşamı etmeden beynimizde yaşayarak yok mu ederiz?

Bu, korkakların tarzı. Neden değişemiyoruz? Neden bu değişime inanmıyoruz? Senin kaderindir bu. Değişemezsin, öyle mi?

Mutluluk yıldırım gibi çabucak yere düşer ve biter. Ama bu an bize o kadar uzun gelse ki, bir an zaman dursa ve meleklerimiz çıkagelse, huzuru hissedeceğimiz o ana bizi bıraksa ve gerçekten çikolataya veya ilaçlara ihtiyacımız olmadan hep mutlu hissedebilsek…

Biliyorum, hayatta yaşanılan buhran anları ve üzüntülü anlar, mutluluk ve huzura kıyasla çok daha fazla… Kimlerle güldüğümüzü çabuk unutur, kimlerle ağladığımızı asla unutmayız. Üzüntü ve mutsuzluk hafızalarımızda çok daha kolay belirir.
Sanırım acıya daha sadığız.

Acaba bu hislerde olduğum için mi bu cümleleri kuruyorum? Sanırım evet. İşlediğim tüm konular aslında hatalarımdır ve sadece huzuru ve gerçeği arayan bir adamın kelimeleridir. Bu arayışın içinde bir yerlerde, küçük bir parça da olsa seni yakaladım mı?

Bir başkasını anlatmak ne kolaydır değil mi? Kişiyi anlarken tanıdığımız kadarına odaklanır, geri kalanını çözmek için kendimizi pek zorlamayız.

Hâlbuki kendini kendine anlatmanın zorluğu, benliğimizi en ince detayına kadar bilmek ile ilişkilidir. Ve Bunu senden başkası asla bilemez.
Ve orada asla saklanamazsın.

Hayatta var mısın, yok musun?

Çözemediğin hiç oldu mu? Kim içinsin? Neredesin? Kimin kölesisin?**

Karşındakinin ihtiyacı olan şeyi ver. Onu iyi hissettir, ara, sorunlarını dinle. İşi gücü bırak, onu manevi doyuma ulaştır. Ulaştırınca da sana olan ihtiyaç ortadan kalksın ve yine aynı rutin, sıkılgan kimliğine geri bürün.
İhtiyaç bittiğinde sen de bitiyorsun, farkında mısın?

Lanet olsun! Bu hayattaki görevin bu mu? İçinde bir yerlerde bu dünyaya gelmiş olmanın bir misyonu zerre olsa da yok mu? **Efsanevi varoluşunu merak etmek gibi.**
Yoksa bütün mesele birilerine yetmek mi?

Bu ucube hareketler seni hayatta var ya da yok derecesinde anlam karmaşasına sürükleyecek.
Kendini bile tanıyamadığın bir noktaya.

Aptallık yapma! Misyonun gerçekten bu mu?
İyi düşün!
Çünkü böyle devam edersen, sen zaten yoksun.

Mevzu Kızlar ise Zombiden Farksızız

Yok yok, *Walking Dead*'den bahsetmiyorum. Beyin yönetimi olmayan bir canlı ile beyin yönetimi olduğu hâlde zombiye dönen canlılar çok ayrı sınıflarda.

Trende, metroda, dolmuşta, barda… her mekânda o capcanlı kızımızın boğazının sol tarafından bir parça et koparmanın zombiliği.
Göz dönüyor, akıl gidiyor.

Tüm erkekler bir çember gibi etrafında toplanırız. Tartışırız.
"O kız böyle güzel, şu kızda bir kalça var… Of, bizim kattaki kızın göğüsleri…"

Bıraksan saatlerce sürecek zombi muhabbetleri.
Ve bu muhabbetlerin sonu hep aynı:
Etinden bir parça ısırmak.

Zombiye dönüşürüz.
Asalak mikroba dönüşürüz.
Beyni olan ama kullanmayan mahlukatlara dönüşürüz.

İşin en acı tarafı? Bunun farkında bile değiliz.

Taklidin dönüşümü bu seviyeyi nasıl kabul edebildi?
Bu, dönüşümün nirvanası.

Arkadaşlarınla sigara molası verdiğinde o çemberi gözünün önüne getirmeni istiyorum.
O çemberin etrafında kuantum fiziği konuşuyorsun da ben mi yanılıyorum?
Yoksa mesele hep aynı mı?

Öyleyse beni affet.

Sen de mi zombisin?

Aşık Olma Zorunluluğun Olmadan Yaşayabilir Misin?

Bilmeden, hissetmeden... Senin için tanımsız gelen bir kelime... Karşılığı olmayan bir evre... Bu hisse hayatında bir kez olsun kapıldıysan, artık bu zorunluluk değil de ıstırap hâline gelmez miydi? Ama alışıyorsun. Öğreniyorsun. Deneyimliyor ve kendini fazlasıyla zorluyorsun. Ve vazgeçiyorsun.

Bırak ipin ucundaki o sahte insanı. Bırak parçalansın hiç olmamış beyinlerde yaşattığın sahte beden.

Bu dünyada değil dostum, bunu biliyorum. Ama adı bilinmeyen başka başka yerlerde bir hakkın daha var. Onu iyi değerlendir. Belki o aşk tanımını fazlası ile karşılayan, karşılaştırma dahi yapamayacağın çok farklı bir histir.

Mutlu olmak için seni etkileyecek ne çok şey var bu dünyada...Takıldın gittin bir aşk ateşine. Mesela aç bir Zeki Müren dinle. **Belki o da seni görür...** 😊

Yaşanan tecrübe ne olursa olsun en acı günü yaşamış olsak da belli bir zaman sonra mutlu olmak için bizi bir zamanlar huzurlu hissettiren ritüellerimize geri dönmeliyiz. Dedim ya, açın bir Zeki Müren, dinleyin.

Kendini unuttuğun yerde, kimse seni hatırlamaz

Tüm İyi İnsanlar Kapılmış

Bir yerlerde ruh ikizimizin varlığı fikri, hepimizin düşüncelerinde büyük yer edinmiştir. Bekleyerek geçen onca zamandan sonra, gerçekten karşılıksız sevgiyi bir kez olsun görebildik mi?
Yoksa sadece beklemeyi mi öğrendik?

Böyle birisi aslında vardır. Ama onu göremez, duyamaz ve asla hissedemeyiz. Yokluk ile varlık arasında bir yerdedir.
Çoğu zaman o kişi dışarıda değil, kafanın içindedir.

Beyinlerimizde, kalplerimizde yaşattığımız kişi, kendi iç güzelliğimizin yansımasıdır. Adeta manevi bir araf içerisinde kalakalmışlığın arayışıdır.
Gerçeği değil, yansımayı seviyorsun.

Sanki bulunduğun yerdeki tüm güzel ruhlu, iyimser insanlar kapılmış da sana verilecek bir sevgi kalmamış gibi, kopya ve kopyasının silüetlerinden oluşan yansıma insan görünümleri.
Hepsi var gibi… ama hiçbiri gerçek değil.

Kafanı kaldırıp koşuşturan insanlara daha dikkatli baktığında ya yaşamayı seçersin ya da ölmeyi. Bedensel bir ölümden bahsetmiyorum, sakın yanlış anlaşılmasın.
Çünkü çoğu zaten yaşıyor gibi yapıyor.

İlişkiler tamamen birer ihtiyaçtır. Kader ve ruhani bir plan ile alakası yoktur. Alın yazısı hiç değildir. Öyle olmasaydı dünyadaki ruh ikizimiz aynı coğrafyalar da değil de dünyanın başka bir ucunda olması gerekmez miydi? Bir plan var ise her ne olursa olsun onunla bir kez dahi karşılaşırdık. Ya da başka ülkelerde...

Ama hepimiz aynı muhitin kızını alıp geçiveririz. Adına da **"kader ortağı, işte aradığım ve bana bahsedilen gerçek aşk"** deriz. Bunu sakın ona söyleme, üzülür… ☹

Benjamin Button'ın Tuhaf Hikâyesi Gibi Dünyayı Tersine Yaşamak

Dünyaya bebek olarak değil de yetişkin yaşta gelip, bilinci açık bir şekilde dünyada bir gün geçirip öleceğini bilseydin, geldiğin bu diyarda hayretler içinde düşüncelere dalmaz mıydın? Ateizm değil de seni buraya gönderen **büyük enerjiyi ve sebebi sorardın.** Ateist olmak için insanın küçük zamandan büyük zamana doğru hareket hâlinde olmasına mı ihtiyacı var? Daha fazla dünya zamanına, öyle mi?

Sorulara bilimsel anlamda cevap bulduğunda yaratıcıdan uzaklaşması gerekirken…

Hayatı insanlar programlamadı. Tam tersi olmalı matematik, fizik, kimya… Bildikçe her şeye ön yargı ile yaklaşmaz mıyız? Bilim, felsefe, sanata değer veren insanların başarılı bir isim olmaları için temelinde mesleklerine karşı bir inanç beslemeleri gerekmez mi?
Genellikle bunu efsanevi büyük varoluşumuzu yok etmek için kullanırız.

Ateist olduğunu savunan birçok kişi ile sohbet etmiştim, ama bir tanesi bende iz bıraktı. Sohbetin bir evresinde şu bilgiyi vereyim: Bakımsız, sessiz, gerektiğinde konuşan ve toplumdan dışlanmış bir hâli vardı. Sanki terk edilmiş, yalnız bırakılmıştı.

Kendisine Allah'ın bir parçası olduğunu ve ondan gelip ona döneceğinin bilimsel olarak bir ispatı mümkün olsa, hatta karşısında yüz yüze bu en büyük enerji ile etkileşime geçse ve ikna olsa, içinde bir huzur ve varoluş amacını hissedip hissetmeyeceğini sorduğumda yine düşünmeden hızlıca "Hayır!" dedi.

"Benim ona neden ihtiyacım olsun?"

Cümleye "Benim ona…" ile başlaması aslında onun var olduğuna inanmasının bir sağlaması.
İnkâr ederken bile referans alıyordu.

Bu bıçak gibi keskin cevap bu arkadaşımızda acaba bir şeylerin eksikliğinin cevabı mıydı? Eksik mi hissediyordu? Yaratıcıya ihtiyacı olan bir günde acaba yalnız bırakılmışlık hissi bu başkaldırının neticesi miydi? Günlerden birinde gerçekten ona inanarak dua etti ve duasının kabul olmadığını gözlemlediği bir gecede de böyle bir yolu mu seçti?

Ve hayatındaki değişkenlerin etkisi ile yalnız bırakılmış bir hayatta daha da mı yalnızlığı seçerek ondan uzaklaşmak adına girişimlerde bulundu? Araştırdı.
Ama belki de bulmak için değil, uzaklaşmak için araştırdı.

O hâlde bunun adı gerçekten ateistlik mi?
Yoksa kırılmış bir inancın inadı mı?

Kendine bile inanman ateist olmadığının kısmen bir göstergesi.
Çünkü tamamen inanmayan biri, bu kadar kesin konuşamaz.

Nereye?

İyilik ve kötülüğü biz yaratmadık. Bu kalp, acımasızlığı ve merhameti yoktan var edemez. Denge bunun üzerine kurulu. Enerjin, yani ruhun kötüyse madde olarak kötü eğilimdesindir ve kötü enerjinin ait olduğu bir yer evrende var. Buna gideceksin. Zor olanı seç ve iyiliğe doğru evrilmeyi dene. Yaratıcıya, en büyük enerjiye inan. "Kandırıldık!" hissinden uzaklaş. Kafanı kaldır, sonsuz ufka bak.

Soğuk bir gecede küçük bir kumrunun yavrusuna duyduğu koruma güdüsü ve merhametten, bir insana ailesi tarafından duyulan merhamet virüsü tüm canlılara karşı ağlarını örmüş. **Bu dünya, en büyük resimdeki evrenin ana teması olabilir mi?**

Bu bir zincirleme reaksiyon ise dünya ve evrendeki tüm canlıların merhamet göstericisi yaratıcı olamaz mı?

Ruh çökerse, beden gecikmiş bir yıkımdır.

Bestesini Yaptığın Eser Sana mı Ait Sanıyorsun?

Hayat, birinin önceden çizdiği yolda tekrar tekrar gitmek gibi, değil mi? Önceden yapılan bir besteyi farklı farklı bedenlerde hep dinlemek gibi...

Hayat önceden programlanmış bir matrix. Ama bizi robotlar yönetmiyor. Bu fikirden uzaklaş.
Kontrol sende gibi hissediyorsun, ama sınırlar çoktan çizilmiş.

Bizler mevcut olasılıkları tekrarlıyoruz. Bir şarkının bestesi daha önceden var olduğu gibi. İnanmak zor olacak, ama öyle. Sesler, tınılar... Evrenin sesi her notası ile bize sunulmuş. Yaptığımız, bu sesleri bir araya getirmek değil mi?
Yeni sandığın şey, sadece yeniden düzenlenmiş olan belki de.

Bunu keşfettiğimizde “biz bulduk” kanısı ile yanılgıya düşüyoruz. Hayatın damarları önceden belirlendi. Fiziği, matematiği, bestesi, kimyası, her şeyi... Bir şeye başlarken hep bir hedef koyuyoruz ve artık bu hedef sana ait değildir. Kaderin, karmanın, yaratıcının, her ne dersen onun ellerindedir...
Sen seçtiğini sanıyorsun.

Sadece var olan dünyanın denklemini çözmeye çalışıyoruz. “Var olan” diyorum. Keşfederek, olmayan yeni bir şeye ulaşamazsın. O aslında hep oradadır. Bizler sadece yerinden çıkartırız. Bulmayla, “ben buldum” algısıyla, sıfırdan ürettim yanılgısına düşeriz çoğu zaman.

İçine hapsolmuşuz belki de. Ama bir gün özgürlüğün keyfini çıkaracağız. Rahatlatacaktır. Bu bitik, sonu olan bedenden sıyrılacağız. Enerjimiz evrene kavuşacak, oradan da yaratıcı nurunu

tamamlayacak. Sana ihtiyacı var... Amacın var...
Boşuna değilsin.

Şehrin telaşesinden uzakta... Trafiğinden, vergisinden, borcundan, alacağından, derdinden, kederinden...
Sana ait olmayan yüklerden.

Kapat gözlerini, kapat duyularını, kapat ışıkları...
Ve ilk defa kendinle kal.

Gitmek üzerine kurgulamıyorum hayatı, lütfen olumsuzu düşünmeyin. Gitmek, belki de gelmek, varmak, ulaşmak... Gitmek üzerine kurulu bir dünya biraz olsun huzursuz hissettirmez miydi? **Ama bir yandan da sonsuz yaşama sahip olsan bu dünyada gökkuşağının renklerine eskisi gibi aldırış eder miydin?** Heyecan dolu bakar mıydın? Daha bir amaçsız ve sonuçsuz yaşamak gibi olmaz mıydı?

Sonunda bedenlerimiz çürük bir toprak yığınına dönüşse de bunu düşünmekten vazgeçmeyiz, biliyorum. Enerjin huzuru bulacak. Elinden tutulacak. Asla sahipsiz hissetme ve asla yalnızlığın buhranında umutsuzluğa düşme. Kendini yaratıcıya ait bir enerji parçası gibi düşün. İşe yarıyor. En büyük enerjinin bir parçası gibi.

Onun sana ihtiyacı var.
Bu bağ tek taraflı değil.

Belki de yaratıcı, senin için hayatın en anlamlı ve en huzurlu anını filmin sonuna saklıyordur.

Yaratıcının sana ihtiyacı var.

İnsan bu dünyada sonsuz olmadığını idrak ettiğinde daha özgür ve daha amaca dönük yaşıyor.

“Sınırlı süresi olduğunu fark eden, savrulmayı bırakır.”

Yaratıcı en büyük enerji kaynağı olabilir mi? Vücudunun tamamının bu en büyük enerjinin bir parçası olduğunu düşün. Vücudunun içerisine tüm evren sığdı, o kadar sonsuz. Yaşamak için neye ihtiyacın var? Bakteriler? Kan? Azot? Ve dahası, değil mi? Bu dengeyi sağlayan unsurlardan bir tanesindeki küçük bir değişim sende sağlık sorunu uyandırmıyor mu?

Dengede durabilmen için vücudunun iyi bir orana ihtiyacı var ve hayata tutunabilmek için nefes alabilmelisin. Bir çamur yığını sonu ile hayatının amaçsız bitmesi fikrinden uzaklaş. Yaratıcının sana ihtiyacı var. Sen büyük patlama ile en büyük enerjiden geldin. Ve bu dengenin sürebilmesi için senin pozitif ruhuna ihtiyacı var.
Bu denklemde sen asla fazlalık değilsin.

Orası aydınlık, orası sonsuz...

Geldiğin yerin milyar ışık yılı uzakta olması bir şeyi değiştirmez. Yaratıcıya ulaşma hayali hep mavi ve gecenin karanlığındaki gökyüzünde yıldızlara bakarak içgüdüsel olarak oluşmadı mı? **Çünkü bakışın yukarı, arayışın da orada.**

Ama bize içgüdü yetmez. Fazlası var bizde. Biz bilinçliyiz. Buna rağmen hep onu yukarılarda aramadık mı? Bir meleğin bizi kanatlarının altına alıp uçsuz bucaksız sonsuzluğa götürmesini bekledik. Bekliyoruz. Bitmesini istedik. Sıkıldık. Çaresiz kaldık. Ümitsizlik yakamızı bırakmadı. Aldatıldık.
Ama en çok kendimizi yarım bıraktık.

Evet, patlama yukarılarda bir yerlerde oldu. Ve yukarıya gideceksin. “Gitme o karanlık geceye” desem de gideceksin.

Huzurlu hisset. Dünya, evren zaten hayal gücü üzerinde bir yapı. Maddesellikten uzaklaş. Kendini biraz zorlayarak, hayal gücünün ait olduğu o yerin, sana yan odan kadar yakın olduğunu anlayacaksın.

İşte demem o ki bunu şimdi, bir an önce anla ve huzurlu hisset. Yalnız değilsin. Ve inan birileri seni istiyor. Ona iyi bir enerji olarak gelmene ihtiyacı var.
Bu bağ sandığından daha gerçek.

İyiyi ve kötüyü biz yaratmadık.
Ama hangisine yakın duracağını sen seçeceksin.

Bilişim Penceresinden Bakarak Yaratıcı

Evrim teorisini ateizmin en büyük kanıtı ile karıştıran arkadaşlarınız etrafınızda elbet vardır. Seküler yaşama o derece bağlıdırlar ki zaman ve görünür maddeden ötesine geçemezler demek yerine şunu söylemek daha doğru olur: çoğu zaman tartışmalar, tarafların birbirini tam olarak anlamamasından kaynaklanır.

Bazıları ise kendilerini farklı göstermek adına bazı görüşlere yönelir. Genellikle bu kişiler, zihinsel olarak kendilerine yakın gelen düşünce sistemlerini tercih ederler. Sizlere birkaç kitap örneği sunarlar. "Sorularının bütün cevapları burada" diyerek işin içinden sıyrılmayı seçebilirler. Tartışmaya ve farklı görüşleri dinlemeye kapalı olmak ise çoğu zaman farkında olunmadan yapılan bir hatadır. Ateizm, temelde bir inanç değil, bir inançsızlık durumudur; bu yüzden “inanmak” kavramı ile karıştırıldığında çelişkili görünebilir.

Hepimiz bir şeylere inanmak istiyoruz, değil mi? Ait olmak... Bir oluşumdan geldiğine inanmak.

Bilişim dünyası iki yoldan ibarettir: birler ve sıfırlar. Bu bir ve sıfırların bir araya gelerek oluşturduğu bir hesap makinesi programını düşünün. Rastgele dizilmiş birler ve sıfırlar anlamlı bir sistem oluşturmaz; ancak belirli kurallar ve mantık çerçevesinde bir araya geldiklerinde bir yazılım ortaya çıkar. Hesap makinesi yazılımını üretmek için matematik temellerini bilmeye ihtiyaç vardır. **Yani bunu yazan yazılımcı matematiği de bilmek zorundadır.** Rastgele bir ve sıfırları bir araya getirmek yeterli değildir; küçük bir hata bile programın çalışmamasına neden olabilir. Ama doğru şekilde oluşturulmuş bir sistem kusursuz çalışır. Bu benzetme düşündürüyor.

Evet, milyarlarca gezegenin olduğu bir evrende yaşıyoruz ve şu an bildiğimiz kadarıyla yaşamın kesin olarak gözlemlendiği tek yer Dünya. Bu durum, insanın evrendeki yerini sorgulamasına neden oluyor. Belki de mesele “özel olup olmadığımız” değil, bu kadar büyük bir evrende var olmanın ne anlama geldiğini gerçekten sorgulayıp sorgulamadığımızdır.

Vücudundaki en ince damarlardan ağaç yapraklarındaki izlere kadar uzanan canlı oluşumu isimli yolculuk bir benzerlik sergilemiyor mu? Oldukça kutsal ve ruhani. **Fibonacci** serisini biraz araştırmanı istiyorum. Bu seni rahatlatacak, meraklandıracak.

Çok detaya da girmeden yüzeysel olarak düşünmek sanırım şu an için yeterli. Ama geçim derindesin, değil mi? Ay sonu kiranı ve elektrik faturanı ödemeye şartlanmışsın. Bu faturaların arasına biraz da **evrende yaşamanın faturasını ekle** ve geriye doğru ödemediğin masraf dökümüne iyi bak.

Yoksa bir yıldızın tozlarından mı geldik, yüksek binaların ve şehrin stresi arasında varoluş savaşları veriyoruz. Hâlbuki hikâyemiz ne kadar uçsuz bucaksız ve mucizevi.

Sorgula. Yıkmak için değil, anlamak için.

Bana hangi dine mensup olduğunu söyleme. Onun sana ne kattığını göster.

İyiye ve doğruya adım atmak istiyorsan, bu sadece bir niyet değil; bir başlangıçtır.
Ama niyetle kalırsan, ilerleyemezsin.

Hangi dine ait olduğunu söylemektense,
o dinin sende neyi değiştirdiğini göster.
Daha adil misin?
Daha merhametli misin?
Daha dürüst müsün?

Eğer öyleysen, zaten anlatmana gerek yok.

Dinler, insanlara iyi ve kötü kavramını öğretmek,
ait olma hissini güçlendirmek için vardı.
Ama biz, bu anlamı büyütmek yerine bölmeyi seçtik.

Sorun dinler değildi.
Sorun, onları üstünlük aracına çeviren bizdik.

Aynı hedeflere yürüyebilecekken,
kimin daha "doğru" olduğuna karar vermeye çalıştık.
İyilik yarışına girmek yerine,
haklılık yarışına girdik.

Ve kaybettik.

Bugün hâlâ aynı sorunun içindeyiz:
İnançlarımız bizi daha iyi bir insan yapıyor mu,
yoksa sadece daha keskin sınırlar mı çiziyor?

Eğer bir inanç seni daha iyi biri yapmıyorsa,
onu savunmanın ne anlamı var?

Sorgula.
Yıkmak için değil, anlamak için.

İyiyi ve doğruyu bulabiliyorsan, istersen domuza tap, umurumda değil.
Çünkü mesele neye inandığın değil, neye dönüştüğündür.

Dinler iyiyi bulmanın en büyük yol göstericisi, ama bizler bunu tam olarak anlayamadık.
Din kavramının eksiklerini aradık ya da kendimizce anlamlar katarak onu değiştirdik.

Televizyonu, interneti açtığında aynı konunun farklı din adamlarınca bambaşka şekillerde yorumlandığını hiç görmedin mi?
Bunları duydukça daha da soğuyor, uzaklaşıyorsun, değil mi?

Kırk yılın başında bir camiye gidersin, orada da hocamızın çokbilmiş din âlimliği devreye girer.
Anlatır da anlatır.
Öyle bir anlatır ki, asıl mesele kaybolur.

Sen akıllısın.
Anlamaya çalışıyorsun ve farkı bulmaya odaklanıyorsun.
Bu çelişkiyi görünce de kendi yoluna gidiyorsun.
Uzaklaşıyorsun.

Eksik bir inanca ya da inançsızlığa sürükleniyorsun.

Sana “örümcek kafalı ol” demiyorum.
Yobazlık inanç değildir.
Bu, sadece kişinin dine kendi sınırlarını dayatmasıdır.
Ama ironik olan şu: Dinle biraz ilgilenen herkese “örümcek kafa” demeyi de biz alışkanlık haline getirdik.

Ama bizler, annesi ya da akrabaları başı örtülü diye utanan toplumlar olduk.
Yanlış değil, utandık.
Ve sonra başı kapalı olanlara “daha çok sahip çık” diye baskı yaptık.

İnancı, objelere göre sınıflandırdık.
İnsanları, dışarıdan görünenle ölçtük.
Sıfatları etiket yaptık.

Oysa inanç gösterilen değil, yaşanandır.

Kültürüne ve sana iyiyi bulmak adına sunulan bu yola sahip çık.
Bu bir miras.
Ama körü körüne değil.

Din kavramının içinden alman gereken şey, iyiyi bulmak ve onu uygulamaktır.
Gerisi detay.

Bu arayış, “Yaratıcı var ya da yok” tartışmasının ötesindedir.
Asıl mesele, senin neye dönüştüğündür.

Abartı ve gösteriş her alanda olduğu gibi burada da sahtedir.
En çok da inançta.

Sonu olan bu hayattaki amacın en çok ibadet eden bireyden ziyade iyiyi arayıp yerinden çıkartan, uygulayan, bir sonrakine aktaran birey olmak olmalı.

Değişmek İçin Ölmeyi Bekleme

Hayatınızda yaşadığınız ağır üzüntü ve yıkımlar, sizi önümüzdeki yıllar için daha güçlü ve daha pozitif bir karakter olmaya hazırlamalı. Tecrübe edindiğin şey olumsuz ve bundan bir ders çıkarmaya bile yaklaşmıyorsan, kendine karşı dürüst ol; aynı hatayı tekrar ediyorsun. Klişe bir örnek olacak, ama sizi aldatan eski sevgiliye ya da eşinize tekrar tekrar geri dönmek istemeniz, sürekli aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar beklemeniz, tamamlanması gereken şeylerin varlığına olan inancınız... Hâlbuki ilişkinizde tamamlanması gereken bir şey kalmadı. Yok oldu.

Şimdi düşünün: Kanserdiniz ve bunu bir daha tekrarlanmamak üzere yendiniz. Kanser süreci öncesinde hayallerinizi ve bazen de en ufak planlarınızı bile ertelersiniz. Değişim için bazı olayları kafanızda yaşamaya çalışın. Hayal edin. Kansersiniz ve geri dönüşünüz yok, ölümü bekliyorsunuz. İçinizden hep şu geçmez mi: “Bu kanseri ah bir yensem!” Eminim yapılacaklar listesi bile oluştururdunuz. Bu hâlde iken tüm girişimlerinizi daha hızlı yapmak ve sonuçlandırmak istemez miydiniz?

Bu deneyimi yaşamak için gidip uç noktalara gitmenize gerek yok. Ağır tecrübeler yaşamayı beklemeyin, ertelemeyin ve yapın.

Hayat; ya bir mucize gibi ya da hiçbir mucize yokmuş gibi.

Bu cümleyi kuruyorum çünkü benim de bir mucizem var.

Vatani görevimi Iğdır'da yapıyordum. "Yazıcı asker" dedikleri tip. Sürekli iş, sürekli koşturmaca. Yemek yemeye bile zor zaman buluyorsun. Bir gün yine öğle yemeğine geç kaldım. Tencerelerin dibinde kalan çorba ve pilavı alıp boş bir masaya geçtim.

Acele etmem gerekiyordu. Kafamda işler, komutanın baskısı… Bir kaşık çorba, bir kaşık pilav derken bir anda boğazım düğümlendi.

Yutamadım.
Su içmek istedim, su da geçmedi.

Boğuluyordum.

Etrafıma baktım. Kimse yok.
Yemekhanede yok.
Tuvalette bile yok.

O an aynaya baktım.

Ve her şey bir anda oldu.

Annem.
Babam.
Sevdiklerim.

Ama en çok şunu düşündüm:
Annem bu haberi nasıl alacak?

Kapı çalacak.
Bir komutan karşısında duracak.
Ve o cümleyi kuracak.

O anı saniyeler içinde değil, sanki saatlerce yaşadım.

Nefes alamıyorum.
Gözlerim kanlanmış.
Boğazım kilit.

Ve hâlâ kimse yok.

O an tek bir şey istiyorsun:
Yaşamak.

Aynada kendime bakarken arkamda bir şey fark ettim.

Güneş ışığı…
Tam pencerenin arasından, belirli bir açıyla içeri giriyor
ve duvardaki küçük bir çıkıntının üzerine vuruyordu.

Eğer bu yemek akşam olsaydı, o ışık orada olmayacaktı.
Eğer pencere o kadar aralık olmasaydı, yine olmayacaktı.
Eğer açı biraz farklı olsaydı… onu hiç fark etmeyecektim.

O an düşünmedim.

Kendimi var gücümle o çıkıntıya fırlattım.

Ve…

Boğazımdaki o taş gibi pilav indi.

Nefes aldım.

Yaşıyordum.

Yaklaşık on saniye sonra tuvalet dolmaya başladı.
İnsanlar geldi.
Sesler geldi.

Ama az önce… kimse yoktu.

Şimdi soruyorum:
Bu tesadüf müydü?

Belki.

Ama şunu biliyorum:

O an bana hayatın ne olduğunu öğretti.

Yaşamak, plan yapmak değil.
Yaşamak, ertelemek hiç değil.

Yaşamak, o nefesi kaybettiğin an anladığın şey.

O gün ölmedim.

Ama o gün değiştim.

Senin de mucizelerin var. Hatırla

Sosyal medya hesaplarını bir daha erişememek üzere kapatsaydın kendini nasıl hissederdin?

Artık buna mecbur bırakılmış bir toplum olduk. 81 milyonun 55 milyonu aktif sosyal medya kullanıcısı. Sanırım bir tek doksan yaşındaki anneanne ve dedelerimiz kullanamıyor. İnsanların yüzüne karşı söyleyemediklerimizi, iğneleyici bir yoldan duvarımızda yayınlamışızdır hepimiz. Ve mesajın sonunda paylaş tuşuna bastığımızdaki o tuhaf ruh hâli… Yarı kibir, yarı gurur.

Yüzüne karşı selam vermeye çekindiğimiz insanlar bunlar.

Ama can sıkıntısından, ama kendini muhabir sanıp haber paylaşma hevesinden, ama olmadığımız bir kimliği varmış gibi göstermeye çalışmaktan… Sosyal medya bizi içine çeken global bir araca dönüştü. Ve evet, çoğu zaman buna mecbur hissediyoruz.

Dini bir gün. Paylaşım yapmadın.
“Din düşmanı.”

10 Kasım, 29 Ekim. Paylaşım yapmadın.
“Cumhuriyet düşmanı.”

Gerçekten bu noktaya gelmedik mi?

İnanın, bunu fark eden yakınların bile sana mesafe koyabiliyor. Sosyal medya artık amacını aştı. **İnsanları anlamak yerine etiketlemeye başladık.**

Başsağlığımızı bile merhumun fotoğrafının altına yorum yaparak, hatta ironik bir şekilde beğenerek iletir olduk.

Facebook eski arkadaşları bulmak için kurulmuştu. Biz onu vitrine çevirdik.

“Şu mesajı paylaşmazsan başına kötü şeyler gelir.”
“Bunu yapma, günah olabilir.” “İnsanlar korkudan paylaşıyor, inançtan değil.”

Çoğu zaman inandığımız için değil, korktuğumuz için yapıyoruz.

Paylaşmazsam kötü bir şey olur mu?
Yapmazsam başıma gelir mi?

İnsan zihni garanti ister.
Kontrol hissi ister.

Ve biz, bu hissin peşinden gidiyoruz.

Cahili de kullandı, biraz farkında olanı da.
Ama o mesajları yazan parmakların bile bazen “Artık dur” diyor.

Durmuyoruz.
Duramıyoruz.

Bu sosyal medya zehrini hepimiz almadık mı?

Eksik kalmak istemiyorsun.

Bir de hiç kullanmayanlar var. Kimisi gizem yaratmaya çalışıyor, kimisi geçmişinden kaçıyor, kimisi de gerçekten uzak durmayı seçiyor. Ve açık konuşayım: Gerçekten uzak durabilenlere saygı.

Ama mesele şu:
Ne yaptığın değil, neden yaptığın.

Türkiye’de en çok aranan şeyler:
Dolar kaç oldu?
İddia sonuçları ne?

Evren?
Bilim?
Varoluş?

Çoğumuzun gündeminde yok.

Telefonu alıyorsun.
Açıyorsun.
Kaydır.

Web dünyasındaki rastlantısal dizilimdeki içeriklerin karşımıza karışık formda çıkmasının, aksine beyni tembelleştirdiğini düşünüyorum.

Telefonumuzu aldık ve sosyal medya hesabımıza giriş yaptık. Kaydır. Durma kaydır, devam et! Çok özel bir günün kutlama ciddiyetinin altında sapıkça bir bilgi ile beyne giren tuhaf imgeler bütünü.

Bunun yerine asıl öğrenilmek istenene doğru bir kullanım daha akılcı geliyor. Beynimiz, garip imgeleri ayıklamaktan, tamamlanmayan yarım yarım bilgi damlacıklarının kompleksliği ve düzensizliğinden ötürü yorulmuyor mu? Ona biraz yardım et.

En son neyi aramışsın? Üşenme bak lütfen.

İnsan doyuma ulaştığında bilinç ve farkındalığı artıyor, daha kapsamlı öğreniyor, farklı boyutta empati yapabiliyor. Ama bu durum biraz tehlikeli.

Hiç intihar eden ünlülerin neden intihar ettiğini düşündün mü? Oysaki her şeyleri var. Lüks evler, arabalar, jetler, yatlar… Ama olaya biraz daha uzaktan baktığında, bunların aslında değersiz eşya topluluklarına dönüşebildiğini fark ediyorsun.

Acaba bu insanlar da böyle bir düşünce çıkmazına mı girdiler? Ya da yalnızlığın içinde, sahte hayatların esiri mi oldular? Sahte arkadaşlıklar, çıkar ilişkileri, gelip geçen yüzeysel sevgiler…

Her şeye sahip olmak, gerçekten her şeyi çözmüyor olabilir mi?

Belki de fazlasıyla tatmin oldular.
Belki de amaçları kalmadı.
Hayalleri bitti.

Ama senin hâlâ bir amacın var, değil mi?
Hayallerin bitmedi.

Belki de bunun sebebi, her şeye kolay ulaşamıyor olman.
Ve bu kötü bir şey değil.

Bu durum biraz şuna benziyor:
Elinde kocaman, mis kokulu bir çikolata var. Hepsini tek seferde yersen, tadı çok kısa sürer. Hızlı tüketirsin ve biter. Ama zamana yayarsan, o tat daha uzun sürer.

Hayat da biraz böyle olabilir.

Hayallerine en hızlı yoldan ulaşmanın bir bedeli var.
O da anlamın hızla tükenmesi.

Bence varlıklı insanların yaşadığı o çıkmazın en büyük sebeplerinden biri şu olabilir:
Yapacak yeni bir şey kalmaması korkusu ve endişesi.

Ve insanı en çok yoran şey, bazen yokluk değil…
amaçsızlıktır.

Bütün hayallerine ulaşma. Bırak birazı sonraya kalsın.

"Hayattaki amacın ne?" derler. Cevap verirsin:
"Bu hayatta kurduğum bütün hayallerime ulaşmak istiyorum."

Bunu dilerken zaman ve mekânı iyi hesaplamalısın.
Bak, burası dünya. Burada dünya zamanı geçerli. Zaman, bir kara deliğin kenarındaki gibi hızlı akmaz. Sessiz ilerler, ama bir o kadar da acımasızdır.

Hayalin her ne ise, eminim seni bu hayatta canlı ve diri tutan, kökten bağlanacağın gerçeklerdir.
Ama bu bağlantıya ulaşman hızlı olmasın.
Zamanın geri kalanında tutunabileceğin yeni bağlantılar da kalsın.

Bu durum şuna benzer:
Bir yarışma programında sana bir saat süre verilir. İlk yarım saatte görevini bir hışım ile tamamlarsın. O an huzur gelir. Eminsindir, doğru ve eksiksiz yaptığını bilirsin.
Ama sonra…

Geriye kalan yarım saat sadece beklemekle geçer.
Başta keyiflidir.
Sonra sıkıcı.

Yeni bir görev beklersin.
Yeni bir anlam.

Rekabet heyecanlıdır.
Ama asıl seni diri tutan şey, ne olacağını bilmemektir.

Bu yüzden, en somut hayallerinden en soyut beklentilerine kadar…
hepsini bir anda tamamlama.
Ömrüne yay.

Elinde fırsat varsa, “yarın ölecekmiş gibi yaşa” derler.
Peki ya ölmezsen?

Hayallerden bile sıkılacak kadar uzun yaşarsan?

İşte o zaman, kendi oluşturduğun boşluğun içinde kalırsın.
Her şeyden sıkılırsın.
Her haberden, her insandan…

Ve en çok da kendinden.

"Ne kuşlar gibi en tepede, ne de fareler gibi diplerde.
Hayallerin hep arasında bir yerlerde olsun."

En yakın zamanda gerçekleşmesini istediğin hayalin nedir?

Bir Derdim Var

Bırak olsun. Dokunma, düzeltmeye çalışma.
Dertten kastım büyük yıkımlar değil; küçük eksikler, küçük rahatsızlıklar, küçük huzursuzluklar.

Çünkü tamamen sorunsuz bir hayat sandığın kadar iyi değil.

Her şey yolunda olduğunda yavaş yavaş kaybolan şeyler var:
Üretme isteği.
Ayağa kalkma güdüsü.
Heyecan.
Gerilim.

Bir süre sonra yeni bir güne başlamak bile sıradanlaşıyor.

Konfor arttıkça, hareket azalıyor.
Hareket azaldıkça, anlam da azalıyor.

Bu yüzden diyorum ki:
Tüketme problemlerini.
Tüketme dertlerini.

Hepsini çözmeye çalışma.

Çünkü bazı dertler seni ayakta tutar.
Bazıları seni diri tutar.
Bazıları seni ileri iter.

Hiç düşündün mü, neden bazı insanlar bulundukları yerden kalkmak istemez?
Siyasi liderler, yöneticiler, güç sahibi insanlar…

Sadece koltuk için mi?
Yoksa o koltuğun getirdiği problemler için mi?

Çünkü o problemler giderse, geriye durağan bir hayat kalacak.

Ve belki de asıl korkulan şey budur.

Hareketsizlik.

Boşluk.

Anlamsızlık.

İnsan bazen çözmek için değil, hissetmek için bile bir probleme ihtiyaç duyar.

Tıpkı oyun oynarken kumandayı bırakmak istemeyen çocuk gibi…
Çünkü oyun bittiğinde geriye sadece sessizlik kalır.

O yüzden her şeyi çözmeye çalışma.

Biraz eksik kalsın.
Biraz rahatsız etsin.
Biraz dürtsün.

Çünkü bazen seni ileri taşıyan şey…
tam olarak çözemediklerin.

Zamanda Tekillik

Yatakta donmuş bir film karesi... Hayat, aldığın nefesin biraz öncesi ve biraz sonrası. Yaşanan olaya farklı bir perspektiften baktığında aslında hep aynı kişi... O kareye iyi bak. Zaman sadece biraz ileride ve biraz geride. Üst üste koyduğunda, o anın oluşumunu görebilirsin.

Sanki yüzyılın sonunu görüp gerideki tarihi yaşamış gibi. Zaman düz bir enlem. Çizginin sonunu bir an gördüm ve geriye baktığımda, şu an yaşadıklarımın tarihten bir sayfa gibi geldiği hissine kapıldım. Aynı anda tüm zamanları yaşayabilir misin?

Dünya âdeta enteresan bir oyun alanı. Sen hasta olduğunda tüm insan ırkı hasta oluyor, sen güldüğünde ve üzüldüğünde bu olguları herkes yaşıyor düşüncesine hiç kapıldın mı? Âdeta senin için programlanmış gibi. **Bu oyunda herkes birbirinin SEN'i.**

Yaşadığın günler, âdeta bir önceki günün kopyasının kopyası gibi geliyor. Yaptıkların bir sonraki güne devrediyor ve üzerine fazla bir şey katmadan o anı tekrar tekrar yaşıyorsun. Eğer mümkün olsaydı, senden önceki kopyan ile yüzleşmek ister miydin?

Gördüğün Orta Doğu savaşı, ölümler, açlık, siyasi şerefsizlikler... Bu zaman dilimi içerisinde yaşanan olaylar için daha mı ağır hisler besliyoruz? Zaman tekil bir kavram değil mi? Zamanı düz bir çizgi olarak düşünürüz. Bu yaşananlar, çizgi üzerinde farklı noktalarda olsa da aynı zemin üzerinde ilerliyor.

Bugünü yaşarken aynı anda ulu önder Atatürk'ün ölümünün olduğu günü hissedebilir misin? Ya da tarihte ilgini çeken ya da çekmeyen bir olay, âdeta bugün yaşanıyormuş hissini hiç uyandırdı mı?

İçinde bu zaman kırılmalarını sen de yaşadın mı?
Âdeta geçmişten geldiğini söyleyen kendin ile yüzleşmek gibi...

Belki de geçmiş, şimdi ve gelecek diye bir şey yok…
Sadece tek bir an var, biz ise içinde kayboluyoruz.
Anlamaya çalışıyoruz… bir ömür boyu.

Zamanım Yok, Yapamam

Bakmakla yükümlü olduğun bir aile, ayda en az bir kere hastalanan çocuklar… Okul kaydı, eğitim masrafı, vergisi, dergisi… Eşinin ailesine karşı sürekli dengede durma terazisi. İşin, yöneticin, arkadaşların, sevmesen de katılmak zorunda olduğun ortamlar…

Böyle bir telaşın içindeyken üretkenliğin ve hayattan zevk aldığın şeylerin sayısı azalıyor mu?
"Hep aynı şeyleri yapıyorum" düşüncesi mi doluyor kafana?
Hayattaki amacın sadece bu değişkenleri dengede tutmak mı?

Ve en önemlisi:
Bu değişkenlerin dışında kalan her şeye kendini kapatıyor musun?

Bence evet.

İnsanın üretken olabilmesi için zaman ve en azından biraz rahat bir zihin gerekir. Ama mesele şu: Bu değişkenlerin içinde boğuşurken bile o zamanı bulmak, hatta yaratmak gerekmez mi?

Maalesef **"zaman yok"** fikrini o kadar benimsedik ki bunu yaşam biçimine dönüştürdük. Zihnimizi kapattık. Uyku dışındaki tüm saatleri bu değişkenlere dağıttık.

"Üç çocukla gel de sen yap" diyenler olacaktır. Haklılar. Ama mesele imkân değil, yaklaşım.

Bu durum şuna benziyor:
Kapının önünde duran bisiklete binmek istersin, hava bahanesi çıkar. Yağmur. E dinecek
Dışarı çıkmak istersin, "bahar gelsin" dersin.
Hep bir şart beklersin.

Ya da şöyle düşün:
20 gün sonra önemli bir olayın var.
O gelene kadar kendini kapatıyorsun.

Elinde bir saatlik kitap var.
Ama okuyamıyorsun.

Çünkü zihnin başka yerde.

Ve sonunda kendine söylediğin şey aynı:
"Zamanım yok, yapamam."

Ama lütfen dur.
Bir tanesine illaki zaman ayırabilirsin.

Bu somut adım ile belki zamanında daha enerji dolu ve hayatın içinde olan bir insan olduğunu hatırlarsın.
Ve daha iyi hissedersin.

Ya da “Otonom, sadece girilen değişkenlerden kurulu bir hayatta mutlu olurum, karışma bana” mı dersin?
Bundan mutluysan devam et. Seni yönlendirmiyorum.

Sadece yapmayı bıraktığın şeyleri neden bıraktığını bir an hatırlamanı istedim, hepsi bu.

Sırtında çocuğuyla Avrupa turuna çıkan insanlar var.
Ben daha basit şeylerden bahsediyorum.

Haydi onları bul.

Aile içinde, nadir sayıda olan arkadaşlarım arasında ve son çalıştığım iş yerinde kendi hâlime bırakılmamın sonucu sanırım bunlar yazıya döküldü. Ama işimi layıkıyla yaparım, o ayrı.

Eğer gecelere kadar çalışmak zorunda olduğum muhasebe kayıtlarım olsaydı, ya da yaptığım işten hiçbir zaman memnun olmayan bir yöneticim…
Sürekli kavga eden, yaptıklarını asla takdir etmeyen bir ailem olsaydı…

Benim de değişkenlerim bunlar olurdu.
Ve bu bataklıkta sürekli savunmada kalmaktan yazmaya odaklanamazdım.

Belki de bu değişkenleri bertaraf edecek bir kafaya ulaşmaya çalışırdım.
Ama iyi ki böyle bir denklemde değilim.

Bu yüzden hepsine teşekkür ediyorum.

Sana engel olan senin değişkenlerin neler?
Yaz lütfen.

Özgür olmak, hayatında sana karışan kimsenin olmaması mı?

İlk bakışta öyle gibi gelir.
Kimse hesap sormasın, kimse yönlendirmesin, kimse karışmasın…

Ama biraz durup düşününce tablo değişiyor.

Eğer sana karışan kişi seni gerçekten seviyorsa, bu çoğu zaman bir müdahale değil, bir uyarıdır. Bir denge kurma çabasıdır. Ve çoğu zaman, sen fark etmesen bile senin lehinedir.

Hayatında hatalarını söyleyen, doğrularını destekleyen, acını ve sevincini paylaşan birinin olması…
Aslında eksiklik değil, büyük bir şanstır.

Çünkü hiçbir insan tamamen tek başına net göremez.
Herkesin bir kör noktası vardır.

Evrende neredeyse her şey zıtlıklarla var olur.
Gece–gündüz.
Sıcak–soğuk.
Kadın–erkek.

İnsan da bundan bağımsız değil.

Bu yüzden hayatında sana temas eden, seni dengeleyen bir "zıt kutup" olması doğal.
Hatta gerekli.

Ama burada kritik bir sınır var:

Özgür düşünce.

Hayatına kim girerse girsin, bu alan daralmamalı.
Sevgi, düşünceyi baskılayan bir şeye dönüşüyorsa, orada denge bozulur.

Ama eğer biri sana karışıyor, seni etkiliyor, sana yön veriyor…
ve sen hâlâ kendin gibi düşünebiliyorsan—

İşte orada doğru bir bağ vardır.

Sevdiğin kişinin sana karışması, seni sınırlamak zorunda değildir.
Bazen seni daha net görmek içindir.

Bu dengeyi herkes kuramaz.
Ama kurulduğunda, iki kişi ayrı kalmadan birlikte var olabilir.

Belki de mesele şudur:
Tamamen özgür olmak değil, doğru kişiyle dengede kalabilmek.

Çoğu zaman ben de şunu düşündüm:
“Keşke hayatımda, ölene kadar bana karışacak biri olsa.”

Çünkü bazen insanı ayakta tutan şey…
tam özgürlük değil,
doğru bağdır.

Vazgeçmeyi Başarabilir Misin?

Bir şey olmuyorsa olmuyordur. Denersin, başaramazsın. Eğer bu iş hayatından bir parça ise iyi analiz edip başarabilirsin, vazgeçme. Denemek tecrübeyi olgunlaştırır. Yanlış yapabilirsin. Kastettiğim şey bu değil.

Bir şeylerden vazgeçmek; korkmak ya da kaybetmek anlamına gelmez.

Ancak bazı konularda vazgeçmek ve savaştan çekilmek, ne kadar olumsuz görünse de kişinin aslına döneceği bir gerçektir. Çünkü deneme yaptığın süreçte çoğu zaman kendin değilsin.
Âdeta sahte bir “sen” denemeye çalışıyordur.

Zaten bu yüzden sonuca ulaşamıyor, yerinde sayıyorsun.
Ama bunu fark edemiyorsun.

Deneme yaparken her yol aynı geliyor. Güzergâh, sonuçlar, gelişmeler… Hep aynı.
Çünkü sen değişmiyorsun.

Kendin olarak, taklide bürünmeden odaklandığında ise gelişmeler mutlaka geri döner.
Olumlu ya da olumsuz fark etmez. Ama gerçek olur.

Kendi kendine taklit yapmadığını söyleyebilirsin.
Ama mesele nereden baktığın.

Eğer yaptığın denemenin içinde en ufak bir sahtelik hissi varsa, taklittesin.
O an bunu kabul edemezsin.
Ama zamanla kabullenirsin.

Olmuyorsa vazgeç.
İnan, bir nedeni var.

Bu denemeyi yapan sen, bildiğin sen değilsin. Bunu kabul et.
Rutin zamanlarındaki seni al karşına.
Bir de öyle dene.

Ve vazgeç.
Evet, vazgeç diyorum.

Taklit olan senden uzaklaş.

Şimdi senden bir şey istiyorum:
İsmini söyle.
Tekrarla.
Tekrarla.
Yine tekrarla.

O isim anlamsız gelene kadar…

Harfler birbirine girene kadar…

Ve son kez söylediğinde fark edeceksin:
O isim artık sen değil.

Öldür adını.
Öldür ismini.
Öldür sana verilen takma adı.

Kendine geldiğinde ise ismine değil, özüne dön.
Rutinlerdeki benliğine dön.

Haydi bir de böyle dene.

Çünkü bu vazgeçiş…
belki de bir kaybediş değildir.

O Son Sigara

Tüm Hollywood filmlerinde ölmek üzere olduğunu bilen adam neden o son sigarayı yakar ve dolu dolu, hiç pişman olmamış gibi içine çeker?

“Hayatı çok da umursama” mı demek istiyor? Mesaj bu mu? Son anı da olsa tadını çıkartırım arkadaş!

Hiç pişman olacağı bir şey yapmamış gibi… ya da yapmış ama umursamaz bir şekilde, ölümün dakikalar sonra geleceğini bile bile içmeye devam ediyor.

Ve ilginç olan şu:
Rahat.

Bunu biz de uygulayabilir miyiz?

Bu bir günü, bir ömür gibi zamana yayarak bu rahatlığı sergileyebilir miyiz? Tüm hatalarımızı, pişmanlıklarımızı kenara koyarak hayatı; yaşadığımız mutlu, güzel anları bir araya getirerek devam edebilir miyiz?

Bunu sadece içtiğin bir sigara olarak düşünme. Seni mutlu eden ve yapmaktan zevk aldığın bir ritüel de olabilir bu durum. Metafor hâline de dönüştürebilirsin.

Bu adam için o an en zevk aldığı şey sigarasının keyfini çıkarmaktı. Belki alternatifi yoktu, ama hâlinden de memnundu.

Hiç şikâyet etmedi.
Kaçmadı.

Doya doya son sigarasını içti ve yüzünde bir gülümsemeyle ölüme "merhaba" dedi. Aslanlar gibi karşıladı.

Yaşadıklarından zerre pişman değildi.

Senin sıran geldiğinde… seni hep mutlu eden ve huzurlu hissettiren şeyleri hatırla. Bir ömürlük karmaşayı değil, o anları koy önüne ve öyle yaşa.

Geçmişteki hataların ve pişmanlıkların hayata tutunmakta referansın olmasın.

Bir yerde bahsettim, eminim: Zaman biraz ilerisi ve biraz gerisi.

Hayatı bu sigara anı gibi kısa düşün.

Zamanı hızlandıran ya da yavaşlatan sensin.
Kütle değil.

Ünlü İnsanların Yardımlaşmaya Bakış Açıları

Futbolu, adamlığı, oturmuş karakteri, duruşu, öz güveni ile elbette Cristiano Ronaldo. Bu abimiz yardım girişimlerini her daim gizli tutar.

Piyasadan biraz kaybolduğunu düşünen bazı ünlülerimiz ise hastane koridorlarında…
"Bak bu kardeşimizin yanındayım. Bakın ona ciciler aldım. Hesabına şu kadar para yatırdım. Kızın tüm tedavi masraflarını ben karşıladım. Ben. Bakın bu benim. Beni iyi çekin. Görün, duyun beni!"

Yahu, o kız saatler sonra ölecek.
Neyin yanındasın sen?

Kız saatler sonra öleceğini biliyor. Sana saygısızlık etmemek için gülümsüyor. Mutlu olduğunu taklit ediyor. Anlık da olsa.

Kendi ailesinin yanında olması gerekirken, onun zamanından saat çalan bu ünlüler…

Gidin.
Ve defolun.

Eser üretin. İnsanlar sizi bununla hatırlasın.
Ya da yardım yapacaksanız, gizlice yapın. Yaratıcıyla aranızda kalsın.

Kişiye özel değil.
Ronaldo gibi, insanlık için yapın.

Ben bunu neden yazdım bilmiyorum. Ama bir ara buna ciddi şekilde sinir olmuşum ve not almışım.

Haydi bunu yapıyorsun…
Bari kendi sosyal medya hesabında paylaşma.

Neden mi?

Ünlü de olsan, ezik ve taklit bir imaj sergiliyorsun.
Farkında değilsin.

Bu yüzden ana haberleri nadiren izle.
İçin bulanır.

Şehir Dursun

Şehrin kalabalığında, trafiğinde ve bitmeyen telaşesinde herkes bir an dursun ve şehrin hoparlörlerinden yayılan Lord Of The Rings filminin o tatlı melodisini dinlesin. Gerçekten dursun. Kimse bir yere yetişmeye çalışmasın, kimse konuşmasın. Sadece o anı yaşasın.

The Shawshank Redemption filmini izleyenler hatırlar. Andy müdürün odasındaki plaklar arasında Mozart'ı bulur ve Le Nozze di Figaro eserini hapishanenin anons sistemine verir. O an hiçbir şey değişmez aslında. Duvarlar aynı, insanlar aynı, parmaklıklar aynı. Ama hissiyat değişir. Mahkûmlar ilk defa özgür gibi bakar. O kısacık anın getirdiği huzur, paha biçilemezdir.

Sonra kapı kırılır. Andy karanlık bir odaya atılır. Yemek vakti kapı altından bir tabak uzatılır, içeride bir avuç ışıkla kalırsın. Ama Andy o odada yalnız değildir. Çünkü yanında Mozart vardır. O ses, o eser, o düzenli notalar onu başka bir yere taşır.

Bir müzik, bir ses, bir an… bir insanı bu kadar özgür hissettirebilir mi? Andy bunu yaşamıştır. O kısa an için haftalarca sürecek cezayı bilerek göze almıştır.

Şimdi düşün.
Yoldasın. Trafik var. Kalabalık var. Herkes bir yere yetişmeye çalışıyor. Sen de onların içindesin.

Ama fark şurada olabilir:
Senin yanında ne var?

Durdur zamanı ve tak kulaklığı. Aç Nessun dorma ‘yı . Etrafına bak. Herkes aynı telaşta ama senin algın sanki daha farkında.

Andy bunu kulaklık olmadan yaptı.

Özgür hissedilen her an, bunu hatırlatan sesler, hikâyeler, insanlar... Bunlardan vazgeçmeyin. Bunları hatırlamak için birisinin kulağınıza fısıldamasına gerek yok. Hatırlayın. Hatırlamakta zorlanıyorsanız not alın. Hayatınızda sizi mutlu, özgür, aşırı huzurlu hissettiğiniz anlar var ve oradalar.

Bu anı sevdiğiniz bir müzik bile çağırabilir. Haydi, çıkart yerinden, geri çağır!
Hadi Beni Okut .

Kimin İçin?

Bir toplu taşıma aracında yaşlı birine yer vermenin huzurunu gerçekten o kişinin ihtiyacı olduğu için mi yaşadın, yoksa kendi ihtiyacın için mi? Ya da bir dilenciye bozukluk verdiğinde bunu gerçekten onun için mi yaparsın? Bu, aslında kendi iç hesaplaşman için olabilir mi? Kendi iç huzurunu yakalama girişimi gibi düşünmeye zorlar mısın kendini?

Yaşlı biri yanına geldiğinde arka koltukta oturanların seninle ilgili olumsuz düşündüklerini hayal et. O yaşlı teyzeye yer vermezsen, arkanda seni linç etmek isteyen bir kalabalık varmış gibi hissedebilirsin. Ama bu çoğu zaman sadece düşüncedir.

Gerçek şu: Yaşlı teyzeye yer vermendeki ihtiyaç, çoğu zaman toplum baskısından değil, kendi iç sesinden kaynaklanır. Bunu ruhumuzu rahatlatmak için yaparız. Kısa ve hızlı bir iyilik terapisi.

Eğer bunu yapmazsan, eve vardığında kendinle çelişirsin. O an zihnine takılır, çıkmaz. Pişmanlık gibi değildir ama rahatsız eder. Sürekli aynı anı hatırlatır.

Şimdi dur ve gerçekten hisset. Bu hisle yaşamak mı daha zor, yoksa yer vermek mi?

Günün sonunda çoğumuz bu hisle uğraşmak yerine yer vermeyi tercih ederiz. Çünkü daha kolaydır. Bir an önce iç sesimizi sustururuz.

İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Eskişehir'de… nerede olursan ol, bunu bir gün dene. Gerçekten kimin için yaptığın net bir şekilde karşına çıkacak.

Tüm mesele ne biliyor musun? Farkında değiliz. Hiç değiliz. Olmak da istemiyoruz.

Yaşlı birine yer verirken bile kendi menfaatimizin esiri olabiliyoruz.

Kendinle yüzleş. Çıkarın uğruna yaptığın ağır bir hata mutlaka vardır. O ana dön. Aynadaki yüzüne bak ve kendine şunu sor: **Bunu gerçekten kimin için yaptım?**

Bu sorgunun içinde biraz merhamet, biraz içtenlik, biraz doğallık var mı?

Çünkü en basit bir iyiliği bile kendimiz için yapıyorsak, hayatın daha büyük konularında neler yaptığımızı idrak etmek gerçekten zor.

Kafanı Kaldır ve İnsanlara Bak

Belediye açık jimnastik parklarında bir ileri bir geri spor yapan teyzelerimiz, amcalarımız… Mesaiye yetişmek için dolmuş ve otobüs sıralarında ip gibi bekleyen insanlarımız… Taksiyi durdurup taksiciye "Sen yan koltuğa geç, ben süreceğim" diyen değişik abilerimiz…

Çalışanlarına makul bir dil kullanmak yerine onları fırçalayıp, sonra evde kendisini bekleyen hanımının gazabını çabucak unutan yöneticilerimiz… Şehirler arası otobüs firmasını arayıp beş dakika gecikeceğini söyleyince beklemeyen, ama terminale vardığında zaten sekiz dakika geç çıkan otobüs şoförümüz…

"Derin nefes al" dedikten sonra sen daha nefes almadan şırıngayı damarına ittiren hemşirelerimiz… Göz doktoruna ilk gittiğinde "Sen bugüne kadar nasıl gördün?" diyen o klasik doktorlarımız…

Üzerine ne giyersen giy yakışıp yakışmadığına bakmadan "Cuk oturmuş, tam sana göre" diyen satış danışmanlarımız… Çocuğuna oyuncak alırken etkisinin üç saat süreceğini bilsen de en pahalısını sana satmaya çalışan oyuncakçı…

"Tamam hallederiz, önce bilgisayarını kapat, aç" diyen bilişimciler… Aynı "kapat-aç" metodunu öneren internet ve iletişim destek hatları… Bankada hangi tuşa basacağını bulamazken imdadına yetişen yarı güvenlikçi, yarı danışman görevliler… Suratına bakmadan kimliğini isteyen gişe çalışanları…

Parasını “göndermeyen” değil de “gönderemeyen” diyerek rica eden minibüs şoförleri… Yol tarifini bilmese de yardımcı olmaya çalışan insanlar… Otoparkta iki dakika dursan da ücreti tam alan otoparkçı… Gün boyu koşturmaktan yorulmuş, başka bir şey arayan kargocu…

Seviliyorsunuz.

Hep aynı şeyleri yaptığınız için değil…
Hep aynı cümleleri kurduğunuz için değil…

Bu düzene ayak uydurmak zorunda kaldığınız hâlde hâlâ insan kalabildiğiniz için.

Sanki ben farklı mıyım?

Haydi… hep birlikte.

Büyüdükçe Kaybettiğimiz Şey Mutluluk Olabilir Mi?

Yaş ilerledikçe daha detaylı düşünürüz. Çocukluk hâlimizden eser kaldı mı sence?

Aslında bu durum, beyin loblarımızın ve nöronlarımızın zamanla olgunlaşmasından kaynaklanır. Çocukken yaptığımız hareketlerin sonuçlarını düşünmeyiz. Ama büyüdükçe düşünmeye başlarız. “Toplum ne der, insanlar bu yaptığım hareketi beğenmeyecek, yine de yapayım mı, yoksa vaz mı geçeyim?” diye kendimizi durdururuz.

Ve çoğu zaman dururuz. Erteleriz.

Oysa ertelemesek mutlu olacağımızı biliriz. Bildiğimiz hâlde yapamayız. Çünkü bir şey bizi durdurur. O “bilinç” dediğimiz şey.

Bazen insanın aklına şu geliyor: Acaba seni durduran o bilince her zaman uymak zorunda mısın?

“Keşke çocuk olsam, çocuk kalsam” klişesi belki de tam olarak bu yüzden mi var. Çünkü çocukken filtresizdin. Yapmak istediğini yapıyordun. Düşünmeden, hesaplamadan, ertelemeden.

Ama büyüdükçe hesap yapmaya başlıyorsun.
Ve o hesap çoğu zaman mutluluğu erteliyor.

Yine de yaşlanmaktan korkma.

Çünkü bir şeyi kaybederken bir şeyi kazanıyorsun:
Aptallığın azalıyor.

Nasıl Bir Savaştasın?

Büyük savaşları mı gördün ya da büyük buhranı? En kötüsü her zaman var. Ama dürüst ol: Senin savaşın ne? İçinde bir yerlerde bunun maddesel bir savaştan çok ruhani bir savaş olduğunu biliyorsun, değil mi?

Ama buna rağmen büyüdük. Reklamları ve film yıldızlarını izleyerek büyüdük. Birkaç ünlüyü referans alıp hayatlarını taklit ettik. Giydikleri kıyafetleri giydik, tıraşımızı bile onlara benzettik. Kendi hayatımızı yaşamak yerine başkasının hayatını kopyaladık.

Sonra hayaller kurduk. Çevremizdeki insanlar için kahraman olacağımıza inandık. Bu fikir o kadar ağır bastı ki başka hiçbir şey görmedik.

Ama olmadı.

Olmadığını gördüğümüzde içimiz doldu: nefret, ego, kibir, öfke.

Ve en kolayı neydi?
Bunu en yakınımıza kusmak.

En sevdiklerimizi kırdık. Hayatta olanları üzdük. Ve sonunda nefret edilen olduk.

Şimdi kendine şunu sor: Gerçekten kiminle savaşıyorsun? Dışarıyla mı, yoksa kendinle mi?

Çünkü bu savaş dışarıda değil.
İçeride.

Ve bu savaşta silahın yok. Bahanelerin var.

Kabullenmek ve vazgeçmek. Sanırım bu iki kelimenin üzerine konacak şeyler gerçek hissettiriyor ve bu iki olgu, içsel savaşımızın gerçek dostudur.

Ama gerçek şu:
Bu ikisi, bu savaşta sahip olabileceğin tek güçlü hamle.

Şiddete Meyilli İnsanlar Neden Daha Kolay Karar Alır?

Şiddete meyilli insanlar neden çok daha kolay karar alabiliyorlar?

Öncelikle şunu ayırmak gerekiyor: Şiddeti her süreçte uygulayan insan farklıdır, şiddete meyilli insan ise farklı. Şiddete meyilli insan çoğu zaman bu savaşı içinde yaşar. Önemsiz şeyleri göz ardı edebilme yetenekleri oldukça yüksektir.

Peki neden bu insanlar daha hızlı ve kolay karar alabiliyor?

Nedeni aslında basit. Birkaç dakika sonra zarar görebileceği hatta ölebilecekleri fikri, ruhlarına ve bedenlerine bir şekilde işlemiş. Buna adapte olmuşlar.

Şiddet, madden ya da sözle, hangi türde olursa olsun insanı aslından uzaklaştırır. Ama burada bahsettiğim "şiddete meyilli" kavramını duyunca gözünün önüne hemen bir suçlu getirme. Bu kişi arkadaşın da olabilir. Böyle birini mutlaka görmüşsündür.

Bu insanlar geri adım atmaz.
Korkmaz.

Ceplerinde kuruş olmasa bile, dünyanın en zengin insanı gibi davranarak bir şekilde çözüm bulurlar.

Bu, örnek alınacak bir davranış değil.

Ama bir gerçek var:
Senden ve benden daha özgür hissediyorlar.

Bu ne demek?

Kaybetmenin özgürlüğü mü bu?

Gerçekten her şeyimizi kaybettiğimizde mi özgür oluyoruz?

Bu insanlar çoğu zaman hayatlarının erken dönemlerinde ağır kayıplar yaşamış olabilir. Sevdiklerini kaybetmiş, en derin acıyı erken yaşta tatmış olabilirler. Ve bu acıyı kabullenmek zorunda kalmışlardır.

Belki de bu yüzden hayatı farklı görüyorlar.
Daha az bağlı.
Daha az korkulu.

Hayat onlar için bir illüzyon gibi.
Bir sahne.

Bu yüzden hızlı karar alıyorlar.
Çünkü kaybedecek bir şeyleri kalmadığını düşünüyorlar.

Şimdi kendine sor:

Bu özgürlük için gerçekten kaybetmeyi mi bekleyeceksin?
Ya da yalnız kalmayı?

Belki de zaten yalnızsın.

Ancak her şey yerli yerindeyken de özgür olabilirsin.

Yıkım bekleme.
Buhran bekleme.

Değişim için bunlara ihtiyacın yok.

Bunlar sadece bir anı.

Yakıtın mutsuzluk değil.
Üzüntü değil.

Sensin.

Haydi… şimdi o yakıtı kullan ve yola çık.

Bir Yabancı ve Bir Silah

Eski bir tanıdığım yıllar önce akşama kadar muhasebe kayıtları içerisinde boğuşan, beyaz yakalı bir köleydi. Günler aynıydı, hayat aynıydı, kendisi yoktu.

Bir gün birisi kafasına silah doğrulttu.

Tetiği çekmedi.
Ama ondan daha tehlikeli bir şey yaptı:

Bir cümle kurdu.

“Bu hayatı değiştirmek için çok az vaktin var.”

Tehdit edildi. Ama ilk defa gerçekten düşündü.

Çünkü o silah sadece kafasına doğrultulmadı.
Yalanlarına doğrultuldu.

Dört yıllık işletme okumuştu. Finans ve muhasebe alanından sıkılmıştı. Ama bırakmıyordu. Çünkü korkuyordu. Çünkü alışmıştı. Çünkü bahanesi vardı.

O gün bahanesi kalmadı.

İstifa etti. Tıp okudu. Doktor oldu. Çünkü hayat kurtarmak istiyordu.

Yıllarca sayılarla uğraşan adam, insan hayatına dokunmaya başladı.

Dağcılığa başladı. Sevdiği şeyleri yaptı. Ve ilk defa başkasının hayatını değil, kendi hayatını yaşamaya başladı.

Gerçek şu:

O silah olmasa da yapabilirdi.
Ama yapmadı.

Çünkü bekliyordu.

Birinin gelip onu sarsmasını.
Birinin gelip zorlamasını.
Birinin gelip “artık yeter” demesini.

Şimdi kendine bak.

Sen neyi bekliyorsun?

Birinin gelip hayatını tehdit etmesini mi?

Birinin gelip seni köşeye sıkıştırmasını mı?

Yoksa bir gün gerçekten zamanının bittiğini öğrenmeyi mi?

Şok edici olan şu:

Buna ihtiyacın yok.

Ama yine de bekliyorsun.

Ve her geçen gün, o silahı kendi kafana biraz daha yaklaştırıyorsun.

Farkında değilsin.

Ruhsuz Medya

O kadar yavşak bir medya düzeni var ki! Bunu gerçekten fark ediyor musun?

Hiç şunu düşündün mü: Öldürülen o masum kızların fotoğrafları neden özellikle seçiliyor?
Neden “güzel” olanlar öne çıkarılıyor?

Çünkü dikkat çekiyor.
Çünkü tıklanıyor.

Bu, rezalet değil.
Bu, düpedüz şerefsizlik.

Cinayet haberini bile vitrine koyarken “hangisi daha çok ilgi çeker” diye seçim yapmak…
İnsanlığın bittiği yer tam olarak burası.

Ve sonra ne oluyor? Aynı haber, onlarca medya kuruluşu tarafından kopyalanıyor.
Döndürülüyor. Tekrar tekrar önüne düşüyor.

Okuyan ne hissediyor?

“Bu kadar güzel bir kız nasıl öldürüldü?”

Algı tam buraya çekiliyor.

Ama kimse şunu sormuyor:

“Diğerleri neden görünmüyor?”

Üzülerek söyleyeyim: İsimsiz, yüzü bilinmeyen, “medyatik” bulunmayan yüzlerce cinayet sessizce kayboluyor. Habere bile dönüşmüyor. Çünkü hikâyesi “satmıyor”.

Bu daha korkunç.

Bu konuyu yazıp yazmamak arasında kaldım. Çünkü hassas. Çünkü rahatsız edici.

Ama zaten sorun bu.

İnsanlar artık bu haberleri görmek istemiyor. Başlangıç sayfalarını değiştiriyor. Haber okumayı bırakıyor. Kaçıyor.

Çünkü bu sadece acı değil.
Bu, manipülasyon.

Empati bile yapamıyorsun bir noktadan sonra. Donuyorsun.

Ve ben bundan nefret ediyorum.

Sen de et.

Selektör

Radyoda en sevdiğin grubun parçası çalarken sol şeritte seyir hâlinde arkandan selektör yakan ucubeyi hatırla. Önünde ip gibi dizilmiş trafik zaten vardır. Selektör boşunadır. Ama arkamızdaki heyecanlıdır işte. Bunu algılayamaz. Bir şekilde önüne geçme çabası içerisinde ağzından salyalar akar. Tüm bedeni, önce senin, sonra bir sonrakinin, ardından bir sonrakinin önüne geçerek, içinde dolmuş, taşmış zehri sindirme heyecanı dolu...

Maksadı senden bir adım daha önde olmak. Tabiri caizse ezik psikolojisi. Sosyal hayatında kendini diğer insanlarla kıyasladığında sürekli geride, noksan ve ezik hissedenlerin selektörüdür bu. Her neyse, bu vatandaşımız selektörü çakmaya devam eder. Dikiz aynasında arkadaki aracın hırçın gözleri sana dik dik bakar.

Çekil oradan! Çekil önümden! O çaktıkça sen heyecan ve panik yapıyor, böğründe bunu buram hissediyorsun.

Umursama. Müziğin sesini olduğundan biraz daha fazla aç ve görmezden gel, çünkü onun için yapabileceğin bir şey yok. Güne huzur ve umut dolu uyandın. Yarım saat önceki senden artık eser yok. Şehrin negatifliğini üzerine çekmeye ilk dakikalarda başladın. Neşen mimiklerine yansımıştı hâlbuki.

Bir anda huzurumuzu kaçıracak ve umudumuzu elimizden alacaklara karşı hep bir savaş içerisindeyiz. Bunu çok basit bir örnekle göstersem de aracındaki enstantaneden, en büyüğüne kadar bu böyle.

İş yerinde, sağında, solunda, önünde, arkanda sinek vızıltısı gibi sana bulaşmak, muhabbeti ve tepkileri ile rahatsız etmek isteyen kurt sürüsüne orta parmağını göster.

Çık sokağa. Yürüdüğün sokaklar, dünyanın her köşesi ve ötesi senin gibi. Dolaş, aç kollarını, sahiplen toprağı.

Sahibi sen olmayabilirsin. Tapun da yoktur. Yol dersin, devletin. Parkı, kaldırımı belediyenin dersin. Uzaktan uzaktan seyredersin taşını toprağını. Dokunamazsın.

Kimsenin değildir. Tapusu da olsa sahibi asla yoktur. **Yaptığımız ya da yapmak istediğimiz, geçici süreli konaklamanın sahiplenilmesidir.**

Gözlerini kapat ve dünyada insan nüfusunun tükendiğini, sadece geriye birkaç insanın kaldığını düşün. Sokaklar sahipsiz. Dağı, taşı, denizi, bahçesi kimsesiz.

Ait olma ve sahip olma fikri daha uçucu ve boş gelmeye başlamaz mı?

Coğrafya senin. En azından ölene kadar senin.

Nefes al, denizlere at kendini. Parkına, bahçesine çadır kur. Dağa çık, kamp yap. Sahildeki deniz kafeye mi ait sanıyorsun?

Tekmele şezlongu ve gir senin olan denizine.

Al hakkına düşen payı.

Daha özgür ve atılgan davranabilmen için birilerinin eksilmesini ya da sana bakan gözlerin bir anda yok olmasını bekleme.

Çünkü bunlar eksildiğinde, sana bakan gözler olmadığında, çok daha farklı davranıyorsun. İçindeki seni ortaya çıkartıyorsun.

Aldırış etme ve sahiplen toprağı.

"Güneşin, ayın, yıldızların, yerin ve denizin tadını çıkaran kişi ne yalnızdır ne de çaresiz." Bunu diyen, Hierapolisli köle olarak doğan Epiktetos.

Sahte Komünist Kafası

Cebin dolunca sustuysan, baştan beri konuşan sen değildin.

Yaş olur on sekiz, on dokuz, yirmi… Gider de gider. Durduramazsın. Kelime etkisi itici ve kötü bir izlenim içerse de temeli adalet, her bireye eşit değer ve paylaşmayı esas alan bir kavram değil midir komünizm?

Ama genelleme yapmadan söylüyorum: Bu arkadaşımız kapitalist düzene söver. "Sistemin başında ben olsaydım…" diye başlayan cümlelerini arkadaşlarının yanında haykırır, durduramazsın. Bu yönetim şekli, hayat felsefesi olup onu derinden etkileyen bir kişiliğe sürükler. Havalıdır. Farklı görünmenin egosudur.

Aslında komünist sistem, gerçek anlamda hayat boyu desteklenmesi gereken bir kavramdır.

Ama hayatın bir evresinde Fidel Castro ile yollarını ayırır.

Peki, bu herkesin eşitliğini savunan adalet anlayışı ne zaman bozulur, biliyor musun?

Geçim derdin başlayınca. İnandığın tüm kavramları terk etmeye o kadar meyillisin ki… Bırak Fidel Castro'yu, **ruhunu satarsın.**

Bu arkadaşımız, gördüğü eğitimler ve deneyimli insanlardan aldığı yönlendirme ile ticarete atıldı. Güzel de para kazanmaya başladı. Ama gelir-gider dağılımı arasında uçurum olsun ya da olmasın, buna aldırış etmeden, inandığı görüş yerine var olan sisteme ayak uydurdu.

Kapitalist bayrağı olsaydı, sapından sapasağlam kavrayıp en önde yürürdü.

Elinde imkân varken, devletin belirlediği açlık ve kölelik maaşı verir çalışanına. Çalışanın kazancının yüzde biri kadar bile yaklaşmasını kabul etmez. Bunu insani duygularla da desteklemez.

Peki bu neydi şimdi?

Taklit miydi, yoksa para için ruhunu satmaya hazır bir değişim mi?

Zamanında farklı görünmek adına benimsediği düşünce tarzı neredeydi?

İşte sen düşün gerisini.

Etrafında “Ben komünistim” diyen arkadaşların varsa ve henüz ticarete atılmamışlarsa, bunları not al. İleride yüzlerine şamarı daha inanarak yerleştirirsin. Hatta yakınında bu örnekteki gibi biri varsa, konuş onunla.

Şimdi bana boş beleş eşitlikten bahsetme.
Yerim senin o komünist havalarını.

Küçük Bir Öz Güven Taktiği

Bilmediğin yerde konuşarak değil, bildiğin yerde susmayarak öz güven kazanırsın.

Kişide öz güven eksikliğinin en büyük nedeni, konu hakkında yeterli bilgi sahibi olmaması ya da bilgi sahibiymiş gibi kendini kandırması arasında kalakalmış ezikliğin dışavurumudur. Öyle bir toplumuz ki, özellikle bilgi sahibi olmadığımız konularda çenemizi kapatamıyoruz. Sıralama ile çıkan cümleler arasında kayboluyor ve “bir tanesi doğrudur” edasıyla kafa ütülüyoruz. Çünkü hep biliyoruz.

Sıyrıl bu asalak muhabbetlerden ve şunu dene:

Günlük hayatında sık karşılaştığın konularla ilgili derinlemesine araştırma yap. Listeye dök. Bir terim ya da gündemse, en ince ayrıntısına kadar öğren. Somut bir şeyse, ilgili aleti, cihazı ya da her neyse düzgün kullanmayı öğren.

Hiç fark ettin mi? Spor yaparken, arafta kalan şeylere daha mümkün bir gözle bakabiliyorsun. Ah şu endorfin.

Örneğin; salona gittiğinde biceps hareketi için kullanılan alete aval aval bakma. Hatalı yaptığını biliyorsun. Ama devam ediyorsun. Düzeltmiyorsun.

Sonra?

Oradaki görevliye sormaktan çekiniyorsun. Ya da bilmediğin bir konuda muhabbete giriyorsun. En tehlikelisi bu.

Ve sonuç aynı: İçine öz güvensizlik doluyor. Birikiyor. Hareketlerine, sözcüklerine yansıyor.

Yarım bilgiyle yola çıkma.

Etkileşimde olduğun her ne varsa, hakkında gerçekten bilgi sahibi ol. Bilerek gir. Sahaya öyle in.

İnan, en kötü şutun bile direkten dönecek. Çünkü bu sefer taklit etmiyorsun.

Taklitte ve yarımda kalmayı seçme.

Süreçte kazan. Çünkü öz güven, sonuca göre değil; her anına yayılan bir durumdur.

Verdim gazı. Gerisi sende.

Resimdeki Farkı Bul

Sıradan olanı görmezsin. Fark ortaya çıkana kadar.

Her gün önünden geçtiğin bir yapı, her gün aynı saatte gördüğün servis bekleyen biri… Alışırsın. Görürsün ama fark etmezsin. Ta ki bir şey değişene kadar.

Yanından her gün geçtiğin yapının üst katlarını sis bastığında bir anda dikkat kesilirsin. Aynı bina değildir artık. Daha sert, daha yabancı. Zihnin hemen boşluğu doldurur. Sislerin arasından bir şey çıkacakmış gibi hissedersin.

Çünkü buna alışıksın. TV neslisin. Sis varsa, bir şey çıkmalıdır. Kaos varsa, izlenmelidir. Sıradan olan ilgini çekmez.

Farkı yakaladığın an, elin telefona gider. Hikâyeye atarsın.

Çünkü farkı göstermek istersin. Ama gerçekte farklı olmak isteyen sensin.

Yakın bir arkadaşının o gün farklı bir enerjiyle geldiğini gördüğünde bu sana da geçer. Gözündeki heyecan seni de yukarı çeker. Bu bulaşıcıdır.

Ama negatif olan daha güçlüdür. Daha uzun kalır. Gün içinde alıştığın bir doza dönüşür.

Mutluluk ve heyecan ise kısa sürer. Bu yüzden yakaladığında tutamazsın. Paylaşırsın.

İnsanların çoğu sıradan olanı paylaşmaz. Fark arar. Farkı gösterir.

Ama mesele bu değil.

Mesele şu:

Farkı yakaladığında daha iyi hissediyorsun.

Peki neden hayatını bu farkın etrafında kurmuyorsun?

Neden sadece izliyorsun?

Neden sadece paylaşıyorsun?

Farkı gördüğünde heyecanlanıyorsun ama o farkı yaşayacak hayatı kurmaya cesaret etmiyorsun.

Hangi Öncelik Sırasındasın?

Öncelik değilsen, bahanesin.

Uzun süredir görmediğin ve görüşmek için öncesinde defalarca plan yaptığın arkadaşların, akrabaların ya da tanıdığın her kimse… İnsanların hayatlarında, kendini iyi hissettiği şeylerin bir sıralaması mutlaka vardır.

Bir arkadaşının "iyi hissettirenler" listesinde başlarda değilsen, seninle görüşmek yerine seni alternatif anlarına tercih edecektir. Bu listede sonlardasındır. Arkadaşın, iyi hissetme listesindeki maddelerden hiçbirini gerçekleştiremiyorsa, küçük bir ihtimalle de olsa tercih edilirsin.

Bunu elbet yaşadın.

Bu durumu şu örnekle izah edebiliriz sanırım:

Örneğimizdeki kişi evli, bir çocuk babasıdır. Karısı ile beraberken sıradan, rutin hayatını yaşar. Aslına bakarsanız hâlinden memnundur. Fakat daha da memnun olacağı evreye henüz geçmemiştir.

Ta ki karısından uzaklaşacağı bir zaman dilimi oluşana kadar.

İşte o zaman, en basit konularda bile öne çıkarak hareket ve heyecan dolu kalmak ister. Karısından birkaç saat de olsa uzaklaştığında planlar yapılır ve olaylar tamamen değişir. Geçici özgürlük ve kendi gibi hissetme anları başlamıştır.

Eşinin yanındayken kısmen sahtedir.

Mutlu hissettiği listeyi arka cebinden çıkarır ve o liste içerisinde sen yoksundur. Ama karısı yanındayken, o listede sen kısmen vardın.

Karısı gitmiştir.

Birkaç saat de olsa, taklide düştüğü hayattan zincirlerini koparmış bir aslan gibi kükreyerek bulur kendini uçsuz bucaksız, hayali ormanlarında.

Arkadaşın, kendi özgür kimliği içerisindeyken senin yerin onun gerçek dünyasında yoktur.

Arkadaşın, karısı ile aynı şehirdeyken onun rutininin sevilmeyen bir parçası olmuşsun ve adamın kurduğu bu ikili sistemin negatif değer unvanını kazanmışsın.

Kabulleniyorsan taklittesin.

"Ben buna da razıyım, arkadaşımı kaybetmek istemem" diyorsan da yine senin bileceğin iş.

Demem o ki; insanlar en mutlu, en özgür ve kendini en doğal hissettiği zamanlarda hayatlarında yoksan, hayatlarına alınmıyorsan, seni arkadaşının günlük, sıkılgan anlarında tuzu biberi olarak kullanılan bir kukla gibi görebiliriz.

Davet de sahtedir, iletişim de.

Ama sendeki kuklalık hâli gerçektir.

Bu örneği dost, yoldaş olarak gördüğün; akrabalarını ya da arkadaşlarını düşünerek kafanda canlandırabilirsin.

Hangi durumlarda bu kişilerin öncelik sırasından çıkarılıyorsun?

Hangi durumlarda bu sıradasın?

Ve en önemlisi:

Bu sıralamanın hangisi gerçek, hangisi sahte?

Yalnızlık En Çok Evde Büyür

Haydi, çalan müziğin ruhuna kaptır kendini, kapat gözlerini. Yok ol bu hayal ve taklit dünyalardan.

Seni yıkan o eski melodileri hatırla. Her defasında ağır üzüntü ve buhranın eşiğinde kalakalmışlık hissiyle savrulmanın girdabında boğulup tekrar canlanıyorsun.

Gitmek istiyorsun.

Uzaklaşmak ve yok olmakla dolusun. Ama buradasın. Nefes alıyorsun.

Odanın yalnızlık hortumu seni içine çekiyor. Aynı duvarlar, aynı köşe, aynı sessizlik. "Neden?" soruları teker teker çakıyor zihninde. Kaçamıyorsun. Dayanamıyorsun, ağlıyorsun.

Ailen için. Sevdiğin için. Kaybettiklerin için.

Ve farkına vardığın taklit ilginin kısmen sahte ve geçici rüzgârında oradan oraya savrulmanın hırsı ve üzüntüsü için…

Telefonu eline alıyorsun. Birilerine yazmak istiyorsun. Yazmıyorsun. Yazsan da anlatamayacağını biliyorsun. Anlatsan da anlaşılmayacağını düşünüyorsun. O yüzden susuyorsun.

Susmak uzadıkça, içindeki ses daha çok konuşuyor.

Evde kaldıkça düşünüyorsun. Düşündükçe büyütüyorsun. Büyüttükçe içinden çıkamıyorsun.

Dışarıdayken bu kadar ağır değil. İnsanların arasında, **hareketin içinde**, gürültünün ortasında bu kadar derine inmiyorsun. Ama evde… kaçacak yer yok.

Kendinle baş başasın.

Ve herkes kendisiyle bu kadar uzun süre iyi geçinemiyor.

Hadi en azından balkona çıkalım.

Girdiğin Ortamlardan Gerçekten Fayda Alabiliyor musun?

Bulunduğun ortamdan verim almak aslında düşündüğün kadar karmaşık değil. Küçük bir detay her şeyi değiştirir: odağın.

İnsanlardan uzak kaldığında daha rahat ve daha doğal olduğunu zaten fark ediyorsun. Ama kalabalık bir ortama girdiğinde bu durum değişir. Dikkatin dağılır. Bazen de sanki birileri seni izliyormuş gibi hissedersin. Bu his, davranışlarını bile etkiler.

Ama gerçek şu: Çoğu insan sana bakmıyor bile. Herkes kendi derdiyle meşgul. Ortada Spotlight effect yok rahat ol 😊 Sen ise birkaç anlık durumu büyütüp tüm ortam sana odaklıymış gibi yorumluyorsun.

Bu noktada yapman gereken basit: Odağını geri almak.

Bulunduğun ortama bak. Orada ne var, ne işe yarar, sana ne katar… bunları fark et. Ortamı tanıdıkça ve ne sunduğunu anladıkça, oradan alacağın verim artar. Çünkü zihnin gereksiz şeylerle değil, gerçekten önemli olanla meşgul olur.

Aslında mesele şu: Kontrol edemediğin şeylere takılırsan kaybedersin. Kontrol edebildiğin şeye odaklanırsan kazanırsın.

Dışarıdaysan, bulunduğun yerin sana ne verdiğini anlamak zorundasın. Yoksa sadece orada bulunmuş olursun, ama hiçbir şey almadan çıkarsın.

Peki sen kaç farklı ortamda bulunuyorsun ama aslında orada değilsin? Daha çok yeni girdiğin ortamlarda bunu yaşıyorsun değil mi ?

Bulunduğun yerden fayda alamıyorsan, sorun ortam değil; odağını nereye verdiğindir.

Birazdan uçacağız 😊

Kahraman Olmaya Gerek Var mıydı?

Ülkeni korumak, bulunduğun ortama uyum sağlamak, savaşmak…
Bir Ermeni, bir Yahudi, bir Hristiyan, bir Müslüman… Herkesin kendi çıkarı, kendi inancı, kendi gerekçesi var. Kazanılan topraklar, elde edilen güç… Herkes kendini haklı görüyor.

Savaşan da özgür olmak istiyor, toprağını savunan da. İkisinin de uğruna öleceği şeyler var. Kutsalları var, vazgeçmeyecekleri var.

Ama herkes sadece kendi tarafından bakıyor.
Karşı tarafın neye inandığı, neyi savunduğu çoğu zaman önemsenmiyor.

Aynı durum herkes için geçerli.
Her grup kendi hikâyesini doğru kabul ediyor.

Tarihte de böyle oldu.
2. Dünya Savaşı'nda herkes kendi yaptığını savundu.
Kimi "ülkemi korudum" dedi, kahraman oldu.
Kimi "kendimi savundum" dedi, o da kahraman oldu.

Ama değişmeyen şey şu:
Savaştığın varlık yine insan.

Uzaydan gelen bir şey değil.
Senin gibi düşünen, inanan, yaşayan biri.

Uğruna öldüğün şey senin gerçeğin.
Karşı taraf için aynı şey geçerli değil.

Aslında çatışmayı doğuran şey, bu kesin doğrular.
İnsan kendi inandığını sorgulamadığı sürece, karşısındakini de yanlış görmeye devam eder.
Bu düşünceler ayakta kaldıkça savaş da devam eder.
Çünkü herkes kendi gerçeğini korumaya çalışır.

Ama bu inançlar sarsıldığında, savaşın zemini de sarsılır.
Çünkü ortada uğruna ölünecek "kesin" bir doğru kalmaz.

Ama o noktaya gelinmiyor.
Doğrudan çatışma başlıyor.

Devletler bile bu döngünün içinde.
İnsanlar ölüyor, ama gerekçeler değişmiyor.

Belki de mesele şu:
İnsan tek bir tür, ama bunu anlamak için hâlâ birbirine karşı duruyor.

Kolay Ulaşabilmenin Sahteliği

Eskiden 90 ve 60'lık RX, DX kasetler vardı. Netflix için ise VHS, BETA video şeritleri vardı. Sıradaki parça ne ise onu dinlerdik. IMDB sıralamasını bilmeden, videocumuzdan nüfus cüzdanımızı teslim etmemize karşılık filmin kabına bakarak kiralardık filmimizi. Ne cesaret! Satın da alamazdık, çok pahalı olurdu.

Hızlıca istediğimiz müziği açamaz, sırasının gelmesini beklerdik. Beklerken tam anlamıyla çalan parçaya odaklanırdık. İstediğimiz müzik kasetin diğer tarafının ellinci dakikasında kalmıştı hâlbuki. O parçayı tekrar bulmamız ise dakikalarımızı alırdı. Biz de ayırt etmez, tüm notaları, tınıları, sesleri daha bir benimser, daha bir içten, hissederek dinlerdik. Çok severdik.

Az kaynak ve zor ulaşılmanın güçlüğü, bizi aradığımız şeye karşı daha orijinal ve gerçekçi hissettirirdi. Ne hikmetse az ile daha bir mutlu olan toplumlardık. Şu anki teknoloji ile kıyaslama yapamaz, bu imkânları hayal dahi edemezdik.

Şu an ise kolay ulaşılan şey sadece medya formatları değil, insanlara kolay ulaşmanın sahteliği. İnsanlar her mecrada karşımıza kolaylıkla çıkabilir durumdalar. Bu diyaloglar kolay olarak başlamakla beraber, kaybetmesi de bir o kadar hızlı ve gaddarca olabiliyor. **İnsanlardan kolayca vazgeçip, sıradaki insanı değerlendiriyoruz.** Âdeta Spotify'da sabırsızca yeni müziğe geçiş hızımız gibi. Az kaynak ve zor ulaşmanın heyecanını her alanda kaybettik.

90'lı yılları gördüysen çok şanslısın.

Sözleri Bir Daha Oku

Şarkıların büyük bir çoğunluğu neden hep orangutanlık üzerine kurgulanmıştır? Hatta bazı romanlar da ulaşılamaz, imkânsız aşka kavuşabilme girişimlerinin yüzsüzlüğünü ve çilesini anlatır. Çoğu yazar rutindeki elde edilmiş kıymetli zamanı anlatmaz. Çünkü bu durum durağan ve sıkıcıdır. Hep bir kargaşa ve ters iletişim peşindeyiz.

Fark etmişsindir, seni ağlatan, hüzünlendiren, mutlu eden tüm şarkılar hep aşk acısı ve mutluluğu üzerinedir. Onu kaybetmenin pişmanlığı ve onu tekrar kazanmanın saf mutluluğuna hitaben yazılan orangutan temalı kelimeler bütünü. Kadını elde edene kadarki süreci anlatan maymun hâlleri. Alınmayın, darılmayın, ama öyle.

Seni hüzünlendiren sözler değil, tını ve müziktir. Sözleri daha dikkatli ve arka fonda müzik olmadan dinlediğinde ne kadar çıplak, düşmüş ve aptalca kaldığını görebileceksin.

Bana katılmayabilirsin. Ama en sevdiğin müziği tekrar aç ve arka fondaki müziği yok ederek dinlemeyi dene.

Sözleri biraz eşelediğinde içerik olarak şu anlamları bulacaksın: **Aldatan kadına geri dönme girişimleri, aldatan erkeği tekrar affetmenin açık görüşlülük diye sunulması**, şiddet ve küfrün aşkın, sevginin bir parçasıymış gibi lanse edilmesi, aşkını geri kazanmak için ezikçe ve gurursuzca yapılan deneme replikleri...

Bir rap parçası dinlerken sözlerini birçoğumuz anlamadan, kafa patlatmadan severiz. Çünkü burada sözler değil; tını, altyapı, ritim ve melodi bizi etkiler.

Fizik ve kimya üzerine de şarkı sözü yazamazsın, değil mi? Ne kadar absürt olur...

Bunu ağır bir biçimde uygulamayan azınlık ise baş tacıdır. Aç, onları dinle. Ya da enstrümantal dinleyerek sözlerini hayalinde kendin de yazabilirsin.

İyi saklanmış bir utancın ritim tutmuş hâli gibi adeta…

İki Ayrı Kutup

Her şeyi biliyor ve hiçbir şeyi bilmiyoruz.

Siyaset bilimindeki muhalif düşünce yapısı ile insanın sosyal hayatındaki muhalif düşünceleri apayrı kefelerde tartılmalı. Karşıt görüş; tartışmayı, gelişmeyi ve iyileşmeyi doğurmalı. Böyle olmuyorsa bile bu yönde kullanılması aklı başında bir hareket olur.

Ortada bir X var. Bu X fikrini destekleyen kişiye X gibi görünürken, desteklemeyen kişiye göre Y'dir. Doğru olan Y ise Y'ye doğru gelişim göstermeli. Ama kime göre, neye göre?

Hemen değişkenleri masaya koy: din, dil, ırk, demokrat görüş, muhafazakâr görüş… Birilerine göre bir kesim beynini kullanmıyor, bir kesime göre de kullandığını sanıyor. Bir kesime göre bir taraf kibirli ve ukala, diğerine göre ise gelişim göstermeyen cahil.

Ama dedik ya, kime göre, neye göre?

Tepeden alınan kararlar aşağı indikçe söylenmeler, memnuniyetsizlikler ve karşı duruşlar artıyor. Yeri geliyor isyana dönüyor. Aslında bir fikir, iki ayrı bakış açısına da X gibi görünürken, işin içine bu değişkenlerin kibri giriyor.

Bir şeyi isimlendirmek zorunda mıyız? Yaptığımız her şeyi bir görüşle etiketlemek zorunda mıyız? Birileri bunu sahiplenmek zorunda mı?

Bu noktada X gerçekten X ise, bunu söylemekten bile çekinir hâle geliyoruz.

Siyaseti anlamak için iktisat mezunu olmaya gerek yok. Türkiye'de iktidar ve muhalif görüşü kabaca anlamak için birkaç farklı kanalda ana haber izlemek yeterli. Bu global bir gerçek.

Ama bizde durum farklı. Herkes her şeyi biliyor. Orta Doğu'daki savaşların en ince detaylarını anlatan insanlar var. Yahu, MİT bile her şeyi bilmiyor.

Kaos ve komplo ile besleniyoruz. Kafamızda kurduğumuz teorileri o kadar benimsiyoruz ki, etrafımızdakilere de empoze ediyoruz. Karşıt fikir geldiğinde ise kırıyor, aşağılıyoruz.

Kahve muhabbetleri tanıdık: “Bu yönetimin başında ben olsam…”
Devamı hayal, tonu beddua ve kaos.

İnsanlar siyasi görüşleri yüzünden birbirleriyle iletişimi kesiyor. Tuhaf bir noktaya gelmedik mi? Ağır bir demokrat ile sağ görüşlü biri bir fikri alıp geliştirebilir mi?

Bir zamanlar evet. Dünyada hâlâ mümkün. Ama bizde zor.

Çünkü biz her şeyi biliyoruz. Ve bu süreçte kendimizi izole ediyoruz.

İnsanların görüşlerini sadece ideolojiler değil, yaşam şekli ve yaşam kalitesi de belirliyor. Kendi problemini çözebilen insan, başkasından medet ummaz. Maddi ve manevi gücü vardır, dener, gelişir.

Ama bunu yaparken “kimseye ihtiyacım yok” noktasına savrulmak da başka bir uç.

Diğer tarafta ise eksiklik psikolojisiyle kaderine razı olan bir kesim var. Yaşam kalitesi düşük. Ama belki de elindeki durum kader değil.

Kadercilik, dinle iç içe geçmiş bir kavram. İnsan da bu çerçevede tarafını seçiyor.

Bir düşünceye, bir akıma ya da bir dine sınırın ötesinde sempati duymak, diğer fikirlere bakışını daraltır. Büyük resmi görmeni engeller.

“Yoğun ilgi” kulağa kötü gelmez. Ama zamanla seni yönetemeyeceğin bir merkeze çeker.

Belki bu düşünceyle doğdun, belki bu ortamda büyüdün. Aşırı sol ya da aşırı sağ bir çevrede yetişmek gibi. Bu sana referans olur, ama sınırı aşarsa görüşünü kilitler.

Doğru olan fikir, çözüm ve öneriler açıkça ortadayken bile sırf ideolojik ayrımdan dolayı kabul etmemeye başlarsın.

Bu sadece siyasette değil, günlük ilişkilerde de böyle.

Sınırın üstü bunu kabul etmez.

Büyüdüğün ideoloji bakış açını daraltır, yeni yol aramana izin vermez.

Aynı gerçeğe bakan iki insanın birbirini düşman görmesi, fikrin değil zihnin sorunudur.

Popülerlik Etkisi

Ünlü ve göz önünde olan insanlara karşı çoğumuzun içinde gizli bir kibir ve kıskançlık vardır. Yaptığı her hareket gözüne batar. İtici gelir. Linç etmek istersin. Küçük bir hatasını yakalayıp büyütmek, aşağı çekmek… içten içe rahatlatır.

Bu his durduk yere çıkmaz.

Kendi hayatınla kıyasladığında ortaya çıkar. **Onun görünürlüğü ile senin sıradanlığın çarpışır.** Orada bir adaletsizlik hissi doğar. Sanki dünya ona fazla vermiş, sana eksik bırakmış gibi.

Sonra şu düşünce gelir:
"Benim böyle bir şansım yok."

Asıl mesele burada başlar.

Ünlü olmak değil derdin. Görünür olmak da değil. Aslında tek istediğin şey çok daha basit:
Olduğun gibi var olabilmek.

Ama orada da bir duvar var.
"Toplum ne der?"

O görünmeyen çizgi, seni olduğun yerden çekip daha güvenli ama daha sahte bir noktaya koyar. Hareketlerini törpüler, sözlerini süzer, seni kabul edilebilir bir kalıba sokar.

Sonra dönüp başkalarına bakarsın.

Onlar o kalıpları kırmış gibi görünür. Rahat, özgür, umursamaz… En azından öyle yansır. Sen yapamadığın şeyi onda görünce, hayranlık ile nefret arasında gidip gelirsin.

Bu yüzden linç edersin.

Çünkü onun yaptığı şey, senin yapamadığındır.

Statüler zamanla içimize işlenir. Rol gibi değil, kimlik gibi taşırız. Fark etmeden kabulleniriz. Ve en tehlikelisi, buna alışırız.

Ama gerçek şu:

Kimse sana bu sınırı zorunlu kılmadı.
Sadece sen, o sınırı aşmamayı seçtin.

Şimdi soru basit:

Gerçekten görünmek mi istiyorsun,
yoksa güvenli şekilde saklanmaya devam mı?

Sen başkasının hayatını izlerken, kendi hayatını erteleyen taraftasın.

İş Aşkı

"Şeytan uyuyakaldı bir gün. Rüzgâr ise sert esti. Üç tüy düştü şeytandan. Birisi paraya yapıştı, diğeri mevkiye, öteki de ihtirasa. O günden sonra şeytan hiçbir şey yapmadı."
Dostoyevski

Yeni göreve başladığım kurum olan X Bilgi Teknolojileri'nin yenileme çalışmasını bitirdiğimiz web projemiz hazır. Neyse ki burada kelle sayısı az ve bürokrasi hızlı işliyor! Her işe maydanoz olacak adam yok. Ha, bir de dedikodu yok bu şirkette. Ayrıca dedikoduya aç, nefret ve kin ile beslenen insan silüetinde varlıklar da yok bu şirkette.

Ah siz yok musunuz siz...

Öyle abiye, dayıya, ablaya da ihtiyacımız yok şükür! Ezik misin, kendin olamıyor musun? Gelişime, kendini geliştirmek isteyene yollar açık. Öyle gelişmene ve yükselmene ket vuracak koyun kafalar da yok bu şirkette. Hepsinden öte, hani o fıkralarda geçen müdürler de yok.

Siz taht oyunlarına devam edin... Oyun asıl şimdi başlıyor! Biraz da biz gönderme yapalım.

Bunu sen de yap, ama ayrılacağın güne sakla!

Karşımıza çıkan ilk fırsatı, son fırsatımız gibi görüyoruz ve korkuyoruz; ilk fırsata hapsolmuş gibi yaşıyoruz. İlk fırsat, onca fırsat arasında sana en yakın olanıydı. İlk fırsata fena bağlanmış durumdasın. Biraz sallan ve daha iyi fırsatları kolla. Araştır ve bul.

En kötüsü de insanların iş hayatında senin hâlen yerinde saydığını, gelişemediğini, ilerlemediğini sanmaları ve sana olan bakış açıları. Sanırım yıllarca aynı firmada çalışanların bu kalıplarını yıkmak imkânsıza yakın.

İlişkilerde olduğu gibi taklidin bir diğer türlüsü de iş hayatında epey bir işlenir. Eski işinizde ya da mevcut işinizde elbet amip silüetinde biri vardır. Âdeta ego ve kibir ile doğarlar. Eksikliklerini bunlarla tamamlarlar.

Bu varlıklar, hayatı sadece siyah ve beyaz yaşarlar. Hatalı da olsa hep doğru olanı yaptıklarına inanmayı kabul ederek mutlu olurlar. Birisi ona farklı bir rengi göstermeye çalıştığında ağır bir tepki gösterirler. Kabullenmek istemez, adam kullanmayı sanat edinirler.

Bu insana her zaman yarımı gösterin. Geri kalan yarımı bırakın, o düşünsün. Belki de geri kalan bu yarım, kişinin gözünde yarımdan da fazlasıdır. Bu amiplere karşı yarımın her zaman tamdan daha büyük olduğu düşüncesini somut olarak uygulayın.

Hatırla o kişiyi...

Bu varlığın salgıladıkları zehre karşı tam bağışıklık kazanmak için vücuduna azar azar girmesine izin ver. Merak etme, o sen değilsin. Kendini sorgulama. Ya da sensin, kabullen...

O varlık seni daha da güçlendirmeli. Durumu lehine çevirebilirsin. Sen mesleğinde başarılı ol, işini yap ve sürekli yeniyi öğren. Korkmadan bunu sonuna kadar uygula!

Eski iş yerimde yaşadığım adaletsizliklerden biri de şuydu: On yıl önce kurumdaki göreviniz ne ise, on yıl sonunda da aynı unvan ile devam etmeniz sizi biraz üzüyor. Bakın, bu egonuz okşanmadığı için falan değil. Ben adaletten bahsediyorum.

Çalıştığınız kurumlarda beş yıldan fazla kalmayın. Biliyorum, korkuyorsunuz; başka bir iş bulabilir miyim düşüncesi içinizi kemiriyor. Sanki dünyada çalıştığınız kurumdan başka iş yokmuş gibi garantide olmak istiyorsunuz, biliyorum. Kredi borcunuz var.

"Eyvah" diyorsunuz, "böyle bir fikrin düşsel boyutunu bile kafamda kuramam."

Yıllar boyu aynı statüde (kölelik) çalışmak istiyorsanız devam edin. Ama en azından kıdemli köle olun.

"Tabii senin tuzun kuru" diyeceksiniz. "Evli değilsin, sorumluluğun yok. Çoluğun yok çocuğun yok."

Hak veririm, ama en azından deneyin.

Merak etmeyin, sıkı çalışıyorsanız her zaman yeni iş fırsatları karşınıza katlanarak çıkacaktır. Algınızı açmak için adım atın. Her yaşa uygun bir iş her daim vardır.

İşinizle ilgili tüm terimleri iyi öğrenin. Tüm detayları bilin. Bilinçli bir şekilde yapılan işler bana her zaman işi severek yapma dürtüsü vermiştir. Bir temizlikçi de olabilirsiniz, bir yönetici de.

Öğrenecek yeni şeyler mutlaka bulun.

Aynı şirkette kalmak güven değil, alışkanlıktır; adalet yoksa bu alışkanlık en sessiz köleliktir.

İş Hayatındaki Mutsuzluk Hissi

Neden mutsuz hissederiz iş hayatında, biliyor musunuz? Her gün aynı rutin şeyleri yaşarız. Nöronlar arasındaki elektriksel bağlantılar hep aynıdır. Yolunu bulmak için hiç zorlanmaz. Kestirmeye de gerek duymaz. Hep aynı yoldan diğer nörona doğru akar gider. **“Ot gibi” derler ya… Aslında bu, beynin yeni yol haritaları çizmemesi ile ilgilidir.**

Müdürümüzün vereceği cevapları biliriz. Oysa her zamanki işimizi yapıyoruzdur. **Müdürünüzü şaşırtın.** Aynı raporu daha farklı ve daha göze hitap eden formatlarda sunun. Bu, inanın müdürünüzün de nöronlarını oynatacaktır.

“Beynini zorlayıp atomu parçala” demiyorum. Mesela iş yerinde her gün aynı müziği dinleme ya da aynı tür haberleri okuma. Yaptığın aynı şeyler beyninde bir farkındalık uyandırmaz. “Sevmediğin bir şeyi yap” da demiyorum. Emin ol, sevdiğin birçok şey var. Ara, bul. Haftalık

bir program yapabilirsin. **Her gün bir cümle de olsa yeni bir şey öğren.** İster işinle ilgili, ister tamamen farklı bir alan. Tarihsel bir olay ya da bir yemek tarifi. **Beyne yeni bilgi dağarcıklarının girmesine izin ver. Bilgi yer kaplamaz.**

Her gün boş bir kâğıda ya da elektronik bir not defterine rastgele on tane cümle yazın. Neyle alakalı olacağı tamamen size bağlı. Ama işle ilgili, ama özel. **Bu cümleler günün birinde bir fikre dönüşürse hayatınız değişebilir.**

İş yerinde tüm çalışanlar ile konuşmaya çalışın ve dışa dönük olun. Çaycısından direktörüne kadar. **Korkmayın, kendiniz olun.** Ve iş yerinde kimseyle küs kalmamayı tercih edin. Konuşmadıklarınızın listesi eminim vardır. İş hayatıdır, eninde sonunda çatışma olur. Ama o listedeki kişiye karşı kendinizi frenleyerek konuşmaya başlarsınız. Dışarıdaki sizden eser kalmaz. **Bu durum sizi iş yerinde sıkılgan ve pasif bir karaktere dönüştürür.** Sonra dışarı çıkarsınız, tezat başlar. Kendinizle örtüşmezsiniz. **Zamanla bu pasifliği dışarıdaki hayatınıza da taşırsınız.**

İşinizi biliyorsanız özgüveniniz yüksek olmalı. Eğer hâlâ öğrenme aşamasındaysanız bu geçici. Ama bir noktadan sonra **sosyal hayattaki sizi iş yerine de taşımanız gerekir.** Sen hiç yöneticinle yan yana pisuvara işeyip aynı anda bitirmenin samimiyetini yaşadın mı? Çıkmasını bekleme. Bence bir dene. 😊

Rutin seni rahatlatır ama yavaş yavaş kim olduğunu siler.

Akşamlara kadar kölelik yap, paranı kazan; onu da white mocha içerek heba et. Aferin!

Sen de mi içmeden yapamayanlardansın? Yapma etme güzel kardeşim. Akşama kadar çektiğin zulüm ve kölelik zaten yeterince ağır. Bir de sabah ile öğlen arasında biberon gibi eline tutuşturdukları o karton bardaktan içtiğin şeye onca para veriyorsun.

Yanına kek falan alırsan tamamen geçmiş olsun sana.

Bir de üstüne üstlük karton bardakla caka satman yok mu?

Al güzel bir termos özelliği olan kahve matarası. Yap sabah güzelce kahveni, sıcak sıcak iç. En sevdiğin kahve aromasını al, götür iş yerine. Bu kahve farklı; içinde kahveni kendin yapmış olmanın özgüven aroması da var. Kendini enayi gibi hissetmiyorsun yudumlarken.

Sen kahve değil, alışkanlık içiyorsun.

İş Hayatınızda Hatanızı Fırsata Çevirmeyi Bekleyen Tipler

Çalıştığınız kurumda bir şeyleri sürekli denemek isteyen ama asla yapmaya yeltenmeyen takım arkadaşlarınız vardır. Bunlar kıdemce sizden üstündür. İçlerinden biri, sizin işinizi etkileyecek bir girişimi belki on kere düşünür. Denemek ister ama hayata geçiremez. Sürekli tartışır, ama ileriye götüremez. Beyinde yaşar, raporlara döker, çıktılar alır, yine üzerinde deli gibi çalışır. Gerçekten çalışıyor mu, yoksa kurnazca zaman mı yönetiyor, orası muamma.

Ortada bir iş vardır, aslında basittir. Ekipteki başka bir arkadaş bu işin teknik boyutunu bilir ve ona bırakılsa bir haftada çıkarır. Ama bu tipler işi öyle pazarlar ki sanırsın dünyada ilk kez denenecek. Kimse yapmamış.

Böyle bir durumdaysanız vakit kaybetmeden gizliden ön fizibiliteyi yapın. Değişkenleri ve maliyetleri çıkarın. Yapacağınız işin neleri etkileyeceğini analiz edin ve o tipleri pas geçerek direkt müdürünüze sunun. Müdürünüz adam kayıran biri değilse, sadece sonuca ve zamana bakıyorsa sizi dinler ve şans verir.

Ama şunu unutma: Şans sadece seninle ilgili değil, etkenler de senin tarafında olmalı.

Şansını yaratsan bile o tip peşini bırakmaz. “Neler yaptın, bakabilir miyim?” diyerek masum görünür, ama seni kışkırtır. Belli etmez, ama hissedersin. İş geçici de olsa elinden alınmıştır ve sana öneriler vermeye başlar. “Bak bunu ben çalıştım, buradan yapalım” diyerek yine işin içine girmeye çalışır.

Elinde zaten bir sürü iş vardır ama sana takıntı yapmıştır. Diğer işlerini bırakır, senin hata yapmanı bekler. Kurt gibi izler. Timsah gibi sabreder. Bu adam sabahlar. Uyuyamaz.

Bırakın herkes iyi olduğu işi yapsın ve biri çıkıp şuna şunu desin:
“Bu işin reklamını iyi yapıyorsun ama zaman yönetimin beş para etmez.”

Çünkü bunu duymaya ihtiyacı var.

Defalarca denemek değil mesele. Uygulamak. Çünkü bu sözde denemelerin altında sinsilik var.

Bir de şu tip vardır: İşe başladığınızda yaptığınız doğruların sürekli tersini söyleyen, yıllardır orada olan biri. Bilgi paylaşmaz. Ucundan gösterir, gerisini saklar. “Araştır, Google’a sor” der. Doğru, Google’ın kibri yok.

Biraz merakın varsa çözersin.

Bu tipleri şok edin. Yıllar onları öyle kurumsallaştırmıştır ki, kurum olmuşlardır. Doğruyu bilir ama kabul etmez. Çıkarına yaramıyorsa görmezden gelir.

Buna karşı yapacağın şey basit:
Doğruyu ona ispatlamak zorunda değilsin. Münakaşaya girme. Yöneticine git.

Eğer sorunlu tip yöneticinse, onun da üstüne çık. Tepki alacaksın. Cephe alacaklar. Bırak içleri kemirilsin.

Ama bunu ukalalıkla değil, paylaşımcı ve pozitif bir dille yap.

Olmuyorsa?
Derhâl başka iş ara.

Çünkü burada kalırsan taklit etmeye başlayacaksın.
Ve bir süre sonra köle gibi hissedeceksin.

Kölelik 1862'de kaldırıldı denir. Ama başka bir formda hâlâ var.

Zincir yok, pranga yok…
Ama yok mu gerçekten?

Yoksa görünmeyen bir şey mi seni bağlıyor?

Bunu aşmanın yolu: üretmek, denemek, zorlamak.

"Bu fikri ben buldum ve kabul edildi" hissi seni büyütür.
Aksi durumda emir alır, küçülürsün.

Bunu şöyle düşün: Doktor sana antibiyotik vermez, vücudun savaşmayı öğrensin diye.

Sen de kendi savaşını vermek zorundasın.

Kısacası:
İş yerinde antibiyotiğini kendin üret.

Kimsenin sana ilacını uzatmasını bekleme.

İş yerinde ya avsın ya da avcı.

Sen Nereden Bileceksin Ki!

Sahip olduğun meslek ile ilgili tüm detayları bilirsin ve bu işin erbabı olmuşsundur. Bu konuda eline su dökemezler. Kısacası, mesleğinde gerçekten iyisindir. O kadar iyisindir ki bazen ukalalık ve çokbilmişlik modunu kapatmayı unutarak insanları sıktığın da bir gerçek.

Bu, ülke insanımıza has bir durum mudur bilemiyorum ama şöyle bir tespitim var: Mesleğin siyaset bilimcisi, bir tüccar ya da finans uzmanı pozisyonlarından birisi olduğunu varsayalım. Mesleğimize o kadar tapıyoruzdur ki, ortamda mesleğin ile ilgili minnacık bir konu açıldığında mesleğimize yakın olmayan birisini muhabbete asla dâhil etmeyiz.

O kişinin ağzından çıkan cümle parçacıkları doğru da olsa görmezden gelir, aynı doğruyu biraz daha süsleyip kelime oyunları ile kendimiz sunmayı tercih ederiz. O kişinin mesleği olmadığı bir konuda öneri, yorum ve hatalı da olsa sarf etmeyi planladığı cümlelerin çıkışını durdururuz.

Deprem olayları ile ilgili bir değerlendirmeyi tabii ki de bir eczacıdan beklemek abesle iştigal olacaktır. Demek istediğim bu değil, sen de biliyorsun. Çok ince teknik, yorum ve analiz isteyen meslek konuları haricinde o insanları dinleyin. Görmezden gelmeyin.

Bu durum, mesleğinize farklı bir açıdan bakmanızı sağladığı gibi, insanların gözünde itici ve çokbilmiş tavırdan uzak, daha ılıman bir karakterde görünmenizi sağlar.

Bilgi, birikim ve daha fazla öğrenmek egonu ateşliyor, değil mi? Bunu durduramıyorsun. Kemiklerinde yılların sonucu "ego" tortuları birikmiş, çıkamıyor.

Yıllarca harcadığın meslek eforları için sohbetlerde hep kabul görme kimliğinden uzaklaşıp biraz da insanları dinlemeyi seç.

Mesleğine bu kadar tapma arkadaş.

Karga bile senden sonra ölecek.

İş Hayatında Yaşanan Matrix Etkisi

İş hayatında yaşanan olumsuzluklara uyum sağlayabilmen, gerçeği bir nebze olsun görebilmen ve hak ettiğin ödülü alabilmen için hayatta Matrix filmindeki Neo gibi seni uyuttukları, vücudundan enerji sömürdükleri kapsülden çıkman gerekir. Uyanman gerekir. Ama maalesef kapsülün içindeyken bunu yapabilme olanağın yoktur. İmkânsıza yakındır.

İş hayatındaki gereksiz ego ve haksızlıklar bu çıkışın için motive kaynağın olsun. Bu iki olgu elindeki çekicin olsun. Yeri geldiğinde günümüzün beyaz yakalı köleleri, olumsuzluklar ve adaletsizliklerle de beslenebilmeli. Lehine çevirebilmeli.

Kapsülün dışında olduğunda, gerçeklik vadisinde uyanan ve özgürlüğe kavuşan sen olacaksın. Kapsülü yöneten ise sömürgeciliğe ve paranın gücüne tapmaya devam edecek.

En önemli soru şu:
Sen iyi misin? Şu an iyi misin?

İş hayatındaki bu karakterler, kendi imkânınla tıkandığın noktada seni aslında level atlatmış olabilir. Farkında değiller.

Bazen değişim için birilerinin yardımıyla kapsül kırılır ve dışarı çıkarsın. Bunun için işverenine ve onun özel seçilmiş yalamalarına teşekkür etmeyi hor görme.

Hayatını değiştirdiler.
Seni karanlık kapsülünden çıkardılar.

Çalışmanın üç kuralı vardır… ama problemli iş hayatında bu pek geçerli değil:

Karmaşıklıktan basitlik,
kaostan uyum,
zorluklardan fırsat yaratmak.

Ne Mezunu Olduğunuza Takılmayın

Kendinizi iyi hissettiğiniz işi yapabilmek için gerekirse defalarca deneyin. Okul hayatımın, özellikle üniversite hayatımın tadı damağında kalan bir eğitim süreci olmadı. Meslek lisesini bitirdikten sonra birkaç iş denemem oldu. Arkadaşlarımın dükkânlarında çalıştım, on gün kadar lokantada dahi çalıştım. İrili ufaklı işlerde çalıştım ve hepsinden bir şekilde kaçtım.

Biliyordum, bu ben değildim.

Çocukluğumdan beri bilgisayar, teknoloji ve oyun merakı olan birini alıp lokantaya koyamazsın. Son girdiğim iş öyle ağırdı ki altı ay dayanabildim. Bir gün öğlen düşündüm. Bu iş bana göre değildi. Yaptığım işte kendimi, kendim gibi hissetmiyordum.

Aynanın karşısında kendimle konuştuğumu dün gibi hatırlıyorum. Kendime telkin veriyordum. Bu eksiklik hissi sosyal hayatımda da vardı. Yeni iş ararken de vardı. İnsanların gözünden şu okunuyordu:
"Üniversite mezunu değil, ne anlatacak ki?"

Ama bu onların suçu değil.

Sistem insanları etiketliyor. Mezuniyet üzerinden değer biçiyor. Bu da insanların sana karşı ön yargı oluşturmasına neden oluyor.

O dönem ben konuşan biri değildim. Dinleyen ve analiz eden taraftaydım.

Bilişimle ilgili ilk işime girerken "Sen bu işi yapamazsın" diyen çok oldu. Umursamadım. Duvar ördüm ve öğrendim.

Babamın 80'lerde aldığı Commodore64 vardı. Evet, çoğunlukla oyun oynadım ama o makine bir kapı açtı. O dünyaya ilgimi orada kazandım.

Sonra iki yıllık bir bölüm, ardından dört yıllık bir fakülte bitirdim. Yıllarca mezun olamamanın eksikliğini yaşadım. Mezun oldum.

Ne değişti?

Hiçbir şey.

İnsanlar daha fazla dinlemedi. Daha değerli hissetmedim. Çünkü mesele diploma değildi. Mesele bendim.

Bunu geç fark ettim ama ondan sonra üretmeye başladım.

İnsanları çok hızlı etiketliyoruz. Kimin neyi yapıp yapamayacağına baştan karar veriyoruz. Daha denemeden fişini çekiyoruz.

Bu sadece bireysel değil, toplumsal bir refleks.

"Türkler sıcakkanlıdır, neşelidir" deriz. Doğru. Ama şunu da eklemek lazım:
Ego yüksek, kibir yüksek.

Birinin bizden biraz daha fazla bildiğini kabul edemiyoruz. Ondan öğrenmek yerine aşağı çekmeye çalışıyoruz.

Bu yüzden gelişim yavaş.

Değişim yukarıdan değil, buradan başlar.

Hiçbir etikete takılma. Öğrenmeye devam et. Kendini topla ve sıyrıl.

Seni tutan şey diploma değil; başkalarının sana biçtiği sınırı kabul etmen.

Üniversite Sınavı

Karşına bir dolu soru koyuyorlar. Doğru yaparsan kazanmış sayılıyorsun. Yanlış yaparsan eleniyorsun. Sana "başardın" ya da "yetersizsin" diyorlar. Tek bir kâğıtla.

Bu, eğitim değil.

Bu, insanı kendi içinde savaşa zorlamak.

Ve çoğu zaman da yanlış savaşa.

Ben de o savaşın içindeydim. Kazanırsan iyi hissediyorsun, kaybedersen kendini eksik sanıyorsun. Ama mesele bu olmamalı. Çünkü hayat, test çözmekten ibaret değil.

Gerçek şu:
Kimse senin neyi gerçekten yapabildiğini ölçmüyor.

Keşke üniversitelerde meslek becerisi üzerine gerçek bir eğitim olsa. İnsan neye yatkınsa onu yapsa. Denese. Yanılsa. Tekrar denese.

Ama yok.

Önüne bir sınav koyuyorlar ve seni tek bir sonuçla etiketliyorlar.

Bırakın isteyen istediği bölümü okusun.
Bırakın insanlar denesin.
Bırakın insanlar kendi yolunu bulsun.

Ama siz ne yapıyorsunuz?

Bir kâğıtla milyonları hizaya sokuyorsunuz.

Şirketlerin sadece belirli üniversitelerden mezun kabul etmesi öğrenci tabanlı ırkçılıktır! Bununla ilgili bir şey yazmayacağım, sen düşün gerisini...

Geçmişe dönük hayatlarımızdaki referanslar bizde şu hissi oluşturmuş: “Bunu yapamazsın, şunu yapabilirsin!”

Geçmişe dönük hayatlarımızdaki referanslar bizde şu hissi oluşturmuş: **“Bunu yapamazsın, şunu yapabilirsin!”** Bu bir gerçek değil. Bu, **sana öğretilmiş bir sınır.** Ve bunu yıkabilirsin.

Başarı ve değişime olan inanç ve azim tesadüf değildir. Yakınından bile geçmez. **Suratına vurulan bu mührün esiri olma.** Ben yerimde dursaydım **iş anlamında çürürdüm.**

Bir ülkede eğitim politikaları belirlenmiş olabilir. Ama bu politikaya körü körüne uyup, hiçbir girişimde bulunmadan sıralarda oturup **kendi çöküşünü izleyemezsin.** Bu, eğitim değil. Bu, **vazgeçmenin yavaş hali. Beyinde bitirme.** Denemeye devam et.

Çünkü denemek sadece hedefe ulaşmak değildir. **Denemek, sana yeni yollar öğretir.** Hedefe ulaşamasan bile daha kestirme yollar bulursun. Ve bu gelişim er ya da geç karşılığını verir.

İş Yerinde Şunu Dene:

İşe yarayacak: “İş yerinde maaş almasam da olur, kabul ederim, yeter ki evden çıkayım, sıkılmayayım” dediğin pozisyonu gözünün önüne getir. Zengin değilsin ama bankada hayatının sonuna kadar yetecek paran var diyelim. Bulunduğun işte, hatta herhangi bir işte çalışmaya asla mecbur değilsin. Aşırı zenginlikten de bahsetmiyorum. Ortalama bir insanın ihtiyaç duyacağı şeyler: araba, ev ve günlük yaşamdaki genel ihtiyaçlar.

Böyle bir ortamda her ne iş yapıyorsan, **işine olan saygının, sürekli yeni bir şeyler öğrenme isteğinin ve merakının** çok daha ileri bir seviyede olacağını görebilirdin. İş yerinde insanlara karşı tutumun değişir. **Yöneticine karşı daha öz güvenli olacaksın.** Hata riskin en aza iner.

Eğer böyle bir okuyucum varsa bunu kendinde teyit etsin.

Para hepimize şart, değil mi? “Para için çalışıyoruz be adam, ne biçim cümleler bunlar?” diyebilirsin. Çekinme, de. Bunları diyebilmek bir duygu ve sonucu sorgulamanın neticesidir. Ama ben de diyorum ki; **bu para değişkenini zihninde geri plana it.** Çünkü bu, beynimizde bizi büyük hatalar yapmaya zorlayan bir dürtü.

Gün içinde yaptıklarının mükafatını gün sonunda zaten alacaksın. Bunu gün içinde sadece **bir kere düşün.** O fikir gelsin ve gitsin. Gün boyu taşımaktan iyidir.

Ama biz ne yapıyoruz? Mecburiyetten ya da iş yerlerindeki adaletsizliklere olan inançlarımızdan dolayı bunu her dakika düşünüyoruz. Bu yüzden yöneticilerimizin bizden istedikleri görevleri yapmakta zorlanır hâle geliyoruz. Günün yarısı bu adaleti sorgulamakla geçiyor: “Ben bu işi yaptım, karşılığı bu olmalı. Maaş ne zaman yatacak? Ev masrafları ne olacak? Bu çark nasıl dönecek?”

Bu farkındalık, evet, hayatta kalma dürtüsünün bir sonucu. **Ama dozunu ayarlamazsan seni aşağı çeker.**

Bunu gün içinde bir kere yap. Geri kalanında kendini o “tuzu kuruluk” modunda tut. Sahte de olsa.

Sonra fark edeceksin: **işin değişmiyor ama sen değişiyorsun.**

Ama bu tuzu kuruluk hissiyle gidip müdüre sert yapma 😊

Bir gün dene. Etkisini anlarsın. Devamı sende.

Küçük Sapmalar

Dene, işe yarıyor. Her gün aynı işi yapan adama mesleği ile ilgili rutin şeyler söylersen tepkisi durağan olur. Hiç fark ettin mi? Sanki seni umursamıyor gibi.

Mesela bir fotokopiciye baskı için gittiğinde, kimliğini cüzdanından çıkarma anı ile fotokopicinin yüzüne bakman arasında geçen sürede alacağın tepkinin yine aynı, yine durağan olduğunu görürsün. Bu, fotokopici için her zaman aynıdır.

Değiştirmeye çalıştığımız asla o kişi değil.

Senin yaklaşımın.

Sıradan taleplerini bile başka bir şekilde anlatmayı dene. Her gün fotokopi çektirmiyorsun ya. En sıradan şeyi bile esnafın hiç beklemediği bir dilde ifade et. Şaşırsın.

Mesela emin ol, o fotokopicinin müşterilerinden duyacağı farklı bir rica, sıra dışı bir kelime ya da daha belirgin hissettirilmiş bir teşekkür onda fark yaratır. Beklediği rutin cevap yerine farklı bir şey duymak etki bırakır.

Çünkü bunu hiç duymuyor. İhtiyacı var.

Beyni, günlük rutini için çizdiği kestirme yoldan değil de aynı hedefe hiç gitmediği farklı bir güzergâhtan ulaşır. O anlık farkı hisseder.

Ne demiştik?
Durmak, yavaşlamak madden ve manen öldürür.

Bunu görmek için küçük sosyal deneyler yapabilirsin. Fotokopicinin algısının tamamen kapanmasına izin vermeden araya küçük bir farklılık kat. Bu hem onu hem seni hareket ettirir.

Daha da basit: Öğrenci işlerinde kayıt yaptırırken, bankada gişede işlem yaparken ya da minibüs şoförü ile konuşurken. Hangi meslek olursa olsun, taleplerinde küçük bir fark yaratabilirsin.

Çünkü çoğunluğumuz şoföre inerken teşekkür etmez.
Normali budur.

Ama sen yaptığında o seni hatırlar. Hatta bazen görmeden bile hatırlar. Yaptığı sıradan işte bile saygı gören biri olmak, onun gününe küçük de olsa bir şey katar.

Kısacası bu küçük farklar, günlük rutini kırar.

Ama beklentiye girme.

Etkisi var, ama gösterişi yok.

Sen yine de yap.

Çünkü bir insanı anlık da olsa farklı hissettirdin.

Bunun için kendine teşekkür et.

Sonra bunu büyüt.

Fark dediğin şey, küçük sapmalarla başlar.

Klişe çoğu zaman kaçınılmaz, ama damla kadar bile olsa fark bulmaya çalış.

Her ne yapıyorsanız, sizin doğrunuz ile zıt düşen, kalıplaştırılmış kural ve kanunları çiğneyin. Klişe olmamaya çalışmak müthiş bir beyin açıklığı ve farkındalık gerektirse de **bir damla kadar bile fark yaratmaya çalışmanız** sizi ve etkileşimde olduğunuz insanları iyi hissettirecek.

Mesleğinizi icra ederken ya da bir otobüs sırasında beklerken… Biliyorum, günlük hayattan usandınız. Yaptığınız işin bir an önce bitmesini istiyor ve o ortamı terk etmek ile dolusunuz. Gitmek üzere olduğunuz yolun hiç açılmaması, bir an önce varılması ve bitmesi isteği çok tanıdık. **Sıkılıyorsunuz.**

Bu tekdüze düşünce bir süre huzur verir.
Ama **verimi de bitirir.**

Her gün dejavu olmaktan ötürü günlük hayatınızda kelimelerinizi seçerken artık düşünmüyorsunuz. **Beyni zorlanmayan ve günde bir kez bile olsa farklı bir cümle kuramayan bir beden neye benzer?** Robotlaşmış insana mı, düşünen insana mı?

Demek istediğim çok basit:
Zor gelse de **günaşırı yeni bir şey öğren.** Klişelerin arasına küçük şeyler ekle.

O günün akşamında dünyadan ayrılacakmış gibi hisset. Tren hızlı hareket ediyor, ama duracak. Durduğunda, **hayatın sadece klişelerden kurulu olmasın.**

Aynı yolu yürürken bile adımın sana ait olsun.

Heyecanı diri tutmak için hep bir şeyleri değiştirir miyiz?

Bu yaşıma kadar 22. aracımı değiştirdiysem sanırım çabuk sıkılıyorum. Çünkü yeni bir heyecan, macera ve yeni bir görünüm hayatta bizi diri tutmuyor mu? Tüm araçların temel faydası ulaşım ihtiyacını karşılamak değil mi?

Bunu en iyi kadınlar anlar, kusura bakmayın. Konuya daha çok ihtiyaç olarak bakarlar. Biz erkekler ise çoğu zaman yeni bir heyecan, yeni bir macera ve daha iyi bir görünüm için araç değiştirme girişimine gireriz. Almasak bile, almayı düşündüğümüz arabayı sanki yıl sonunda alacakmış gibi planlarını yapar, tüm özelliklerini öğreniriz.

Aldığımızda da çoğu zaman zarar ederiz.

Bir de üstüne, araba alacak kişilere öyle bir akıl veririz ki hangi arabayı alacaklarını unuturlar.

Bu sadece araç değil. **Bir ihtiyacın maddesel karşılığı.** Aynı durumu başka alanlara da yayabilirsin. Neyi değiştirdiğinde nasıl hissettiğini sorgula.

Bir şeyleri değiştirmeye olan inancımızın temeli, yeni bir heyecana olan ihtiyacımız mı? Bizi ayakta tutan şey gerçekten bu mu?

Çünkü aşırı rutin ve durağan hayatlarda sıkılıyor, daha sinirli hâle gelmiyor muyuz?

Sürekli bir şeyleri değiştirmek istiyoruz.
Bazen eşyaları…
Bazen düzeni…
Bazen de insanları.

Bu kısmı sana bırakıyorum.

Seni hayatta canlı tutan şey ne?

Bir araba ise git ilan ver, değiştir. Ama şunu unutma: **heyecan hızlı biter.** Toplam faydayı iyi hesapla ve o heyecanı birkaç yıla yay.

Kitaplarda yazan her şey doğru mu?

Nedendir bilinmez, kaleme dökülen bir yazıyı; bir dergide, bir gazetede ya da bir kitapta okuduğumuzda, bu yazıları **gerçekliğe daha yakın** kabul ederiz.

Oysa kitapta yazan her şey doğru olsaydı, bunun adına hayatın doğruluk tarifi derdik. Kitapta yazan bilgi ile çelişen tüm karşıt fikirleri de **ön yargılı bir biçimde elerdik.**

Fark ettiniz mi hiç? Karşıt tüm gruplar, birbirlerine hep bir yerlerde basılmış kitapları örnek gösterir.
"İşte benim ispatım."
"Soruların tüm cevapları burada."
"Savunduğum gerçeklerin kanıtı bu."

Ve bu cümlelerle görüşlerini sahiplenirler.

Ama ortada garip bir durum var:
Herkesin elinde bir "kanıt" var.

Bu durum; bilimde de var, dinde de var, farklı görüşlerde de var. Hepsi kendi doğruluğunu bir metne dayandırıyor.

Peki o zaman soru şu:

Metin mi doğruyu belirler, yoksa biz mi metne doğruyu yükleriz?

Aynı kitapla birbirini çürüten insanlar varken, bence sorun kitapta değil.

"1" kişi ile "1000" kişi arasında bir fark yok.

İşlediğin bir kabahat ya da doğruyu ve güzeli bulmak adına giriştiğin yarı amatör, yarı profesyonel girişimler mutlaka vardır, değil mi? Bir kabahat işlediğimizde sosyal çevremizde bizimle etkileşim içinde olan ya da bir şekilde bizi uzaktan tanıyan insanların bunu konuştuğunu, eleştirdiğini ve dedikodusunu yaptığını sürekli düşünürüz. Uykularımıza girer, aklımızdan atamayız.

Âdeta bu kabahati **herkes biliyormuş gibi** kendimizi çevremize karşı suçlu ve mahcup hissederiz.

Oysa bu kabahati sadece **"1" kişinin bildiğinden emin olduğumuzda** çok da fazla umursamayız. Zamanın onu silmesine izin veririz. Rahatlarız. Üzerine düşmeyiz.

Sayının artması, hissettiğin yükü büyütür.

Ama burada kritik nokta şu:

Sayıyı arttıran sensin.

Ne yaptıysan, bunu sadece **"1" kişi biliyor.** Kendine bu "1" sayısını empoze et.

Çünkü çoğu zaman o kalabalık gerçek değil.
Kendi zihninin kurduğu bir kalabalık.

Ve seni rahatsız eden de bu.

Tabii ki ikinci, üçüncü kişilerin bilmemesi gereken özel ve sır niteliğindeki durumlar ayrı. Ama burada bahsettiğimiz şey, günlük hayatta canını sıkan ve takıntıya dönüşen düşünceler.

Bunlardan sıyrılmak için basit bir tespit:

Kalabalık sandığın şey, çoğu zaman sadece sensin.

Ses Getir

Bir ortama girerken, göz önünde olman gereken bir durum olsun ya da olmasın fark etmez; **sesini çıkar arkadaşım.** Bunu yaparken kendin ol, taklitten uzak dur. Mütevazı ve naif bir mizacın olabilir, bunları tamamen unut demiyorum.

Ama bak: Etrafındaki ekip arkadaşın en gereksiz ve basit işi yaparken bile **ses bombası etkisi yaratıyor.**

Sadece iş hayatında değil, sosyal çevrende de bir iletişime girdiğinde **sesini çıkar ve o iletişimdeki gücünü göster.** O ortama girdiğin biraz belli olsun.

Ama unutma: **Sesin boş olmasın.** Arkası bilgiyle dolu olsun.

Kibar bir ses çıkaran olabilirsin. Bu dengeyi kurmak tamamen sana kalmış.

Sosyal ve iş hayatı iletişimlerimiz öyle bir hâl aldı ki, ortama girişindeki ses tonunun etkisi, sana verilen geri bildirimin ölçüsü ile doğru orantılı. Diyaloğa katılımındaki **etki zayıfsa**, ne kadar değerli iş yaparsan yap, varlığın da etkisi de düşük kalır.

Sonra ne oluyor?

Kendini suçlamaya başlıyorsun.
"Ben neden böyle pasifim?" diyorsun.
Belki de şu an tam olarak bunu yaşıyorsun.

Ama gerçek şu:

İlk etki senin elinde.

Ortama nasıl girdiğin, nasıl konuştuğun, nasıl durduğun…

Bunu değiştirebilirsin.

İlk etkiyi yukarı çekersen, sonrasındaki tüm iletişimlerde farkı hissedersin.

Sessiz kalırsan, yok sayılırsın.

Yapmacık

Sosyal hayatımızda, rekabet içerisinde olduğumuz anlarda, en sakin kalabildiğimiz anlarda da rastlanabileceği gibi bazı insanlarla uzlaşamadığımız elbette olmuştur. Bu insanlarla anlaşmak, aynı enerjide ve uyumda olmak zorunda tabii ki de değiliz.

Uzlaşamadığımız bu insanlara karşı arka planda ya da yüzüne karşı şu yakıştırmayı yapma güzel arkadaşım. **"Hareketlerin çok yapmacık"** Pardon? Biraz daha sesli söyler misin? **Fazlası ile yapmacık.**

Bu tavır, denklemini çözemediğimiz ve hikâyesini pek de öğrenmek istemediğimiz insanlara karşı **yemleme taktiği olmasın.**

Bu kelimeyi ağız dolusu ve kocaman, kibirli hâlde söylerken çoğu zaman şu durumun farkında değiliz: **Yapmacık ithamı ile suçladığımız kişi konunun tamamen uzağında, doğal karakterini sergileyen üslupta, sessiz sakin, kendi hâlindedir.**

Bu kişi yapmacık isimli tiyatroyu oynamıyorsa konu **kendi yetersizliğin ve beceriksizliğin, hatta akılsızlığın ile ilişkili olabilir mi? Yoksa yapmacık olan sen misin ?**

Hatırla

Unutmamak için bir parmağa ip bağlama hikâyelerini eskilerden eminim duymuşsundur. Konu aslında hatırlayacak kişinin hafızasındadır, ama yine de o ip bağlanır. O ip bir neşedir, bir heyecandır. Bu metafor seni unutmaman gereken bir konuya karşı hazır tutar.

Artık bu ihtiyaçlar için teknolojiyi kullanıyoruz, değil mi?

Günlük hayatta sıklıkla yaptığın şeylerin karşılığına biraz anlam koyarak hayatına bir çeşit **mors alfabesi** katmayı dene.

Örneğin, bilgisayarda her **enter** tuşuna basmanın karşılığı neşe ve umut olsun. **Delete** tuşu acı ve üzüntüyü hatırlatsın. **Boşluk tuşu**, merhameti ve iyiliğe olan inancını aklına getirsin.

TV kumandasında sesi artırdığında ağaçları, kanal değiştirdiğinde denizleri, okyanusları, sessize aldığında ise yağmurun sesini ve toprağın kokusunu hatırla.

Zaman ve bitmeyen çıkarlar bizi değiştirmiş olabilir mi?

Yaşadığımızı unuttuk.
Unutturduk.

Ama karga…

Yüzyıllardır aynı karga.

SON

Uzun lafın kısası, yazılarımın çoğu; menfaat uğruna terk ettiğimiz, bir zamanlar var olan insanlığımızın dönüşümü ve bu değişimin sonunda kişide uyandıracağı etkiyi ifade edebilmekti. Eğer bu etki ağır tahribatlara neden olacaksa, **kendinden kaçan, taklitte kalmayı memnuniyetle kabul edenlerin iletişimi** üzerineydi. Ve bazıları da günlük hayattaki tespitler…

Başını transit geçip direkt sonu merak ediyorsan, sana son cümlemde vereceğim bir feyz yok. O yüzden şimdi ufak ufak tekrar girişe…

Eğer hâlen üzgün ve karamsar hissediyorsan **şarkı söyle.** Sesinin, probleminden daha kötü olduğunu göreceksin.

Hayat ve evren durmuyor. **Manevi repeat tuşunu bul ve asla durma.**
Durursan ölürsün.

Bir kalbin var. **Onu tekrar hatırla.** Sonu her ne olursa olsun, daha taklitsiz ve daha gerçek duygular ile atması için ona yardım et.

Hayatının hangi zaman diliminde takılı kaldın? Bir zaman makinen olsa, bindiğin ekspresin adı geçmiş mi olur, gelecek mi?

Benim seferimin adı **Eskişehir…**
E ben ineyim artık. Görev tamamlandı.

Artık kulüpte değilsin. Görev tamamlandı.

Şimdilik hoşça kal…
Sevgiler, saygılar…

Hüseyin Döngül

İletişim bilgilerim

Telefon: 0530 488 55 12
Mail: huseyindongul@gmail.com